

Utrecht University

Muted masses, strong-willed survivors or just like us?

A quantitative and qualitative study of refugee representation by contemporary Dutch 'radical and progressive' media platforms

Tomer Hanuka, 'Refugees', 2007

Master Thesis Intercultural Communication
Nikki der Weduwen – 5527090
MA Intercultural Communication
Faculty of Humanities
First reader: Drs. Emmeline Besamusca
Second reader: Dr. Paul Bijl
17-04-2020

Summary

The purpose of this research is to discover new developments in representation of refugees in Dutch media, in the context of the ongoing 'refugee crisis'. This aim was derived from previous MA ICC research detecting a shift from large faceless masses to individual victims in the Dutch media narration (Huisman, 2016, Looije, 2017 and Schüller, 2017). This study bases itself on studies of (media) representation, discourse and ideologies (Stuart Hall, 1997, Fürsich 2010, Van Dijk, 1991) and framing (Entmann, 2007). It also considers Chouliaraki's study (2012) that theorizes about a reflective discourse, which argues for dialogue with refugees that are represented as non-victimized individuals with their own agency. This reflective discourses is interpreted as predecessor to Foucault's counter-discourse, which sees marginalized groups creating their own discourse (Moussa & Scapp, 1996). Considering this theoretical framework, the sub- and research questions are oriented towards finding traces of reflective and counter-discourse within Dutch media discourse. A corpus is selected of three radical/progressive media platforms (*OneWorld*, *De Correspondent*, and *De Groene Amsterdammer*) with a total 51 articles that were published in the period 2018-2019. According to Atton (2002), these media are most likely to employ less biased ways of reporting and include refugees in shaping their stories. A quantitative study that counted the number of words given to refugees, determines that refugees are increasingly allowed to tell their own stories as a source. A qualitative study based on the discourse-historical approach (Reisigl & Wodak, 2017, Wodak, 2015, 2001) reveals three categories of refugees that are constructed and qualified through discursive strategies: the refugee as victim; as integrated young professionals and families; and as activists, writers and journalists. The category of victim being the most frequently used is in line with previous research (Greussing and Boomgaarden, 2017, Looije, 2017, Van Dijk, 1991, and Daalmans et al., 2019), but the detection of the other two is a new development. Still, this thesis concludes that while a reflective discourse is somewhat present on the radical/ progressive platforms as refugees, a counter-discourse is not, as journalists are still using refugee sources to push their own stories and arguments. They are not speaking for themselves. This study is limited due to the DHA being applied in an adapted form, which suggests that a different form of analysis might have been more suitable. Recommendations for future research include comparing the results with a corpus consisting of traditional Dutch media in a few years for now, to see if the new categories are part of a larger trend. Visual analysis of photos and illustrations of the used articles is also recommended.

Index

Summary	1
1. Introduction	4
2. Context	7
2.1. <i>The 'refugee crisis': crisis averted?</i>	7
2.2. The Netherlands as a host society	9
2.3. Who are the newcomers?: refugees in the media	9
3. Theoretical Framework	11
3.1. Representation and Discourse	11
3.2. Media as an instrument of ideology	11
3.3. Framing: how to represent the Other	12
3.4.1. The path treaded: previous research on refugee representation	13
3.4.2. Counter-discourse: an answer to de-humanizing representation?	14
3.5. Dutch media discourse.....	14
3.6. One homogenous group of victims?.....	15
3.7. Goal of own research.....	16
3.8. Discourse Analysis (DHA).....	16
3.9. Research Questions and Hypothesis.....	18
4. Method	21
4.1. Corpus.....	21
4.2. Selection of platforms.....	21
4.2.1. <i>OneWorld</i>	22
4.2.2. <i>De Correspondent</i>	22
4.2.3. <i>De Groene Amsterdammer</i>	22
4.3. Selection research material.....	23
4.4. Quantitative analysis.....	23
4.5.1. Applying DHA: decentering of the researcher	24
4.5.2. DHA: determining referential and predicative strategies	25
5. Results	27
5.1. Refugees as a source and narrator	27
5.2. Discursive construction and qualification of refugees	28
6. Discussion	31
6.1. Radical/ progressive Dutch media's refugee narration.....	31
6.2. Radical/ progressive Dutch media's relation to ideology and representation	32
7. Conclusion.....	34
7.1. Reflective and counter-discourse	34
7.2. Limitations.....	35
7.3. Future Research.....	35

Source list..... 37

1. Introduction

A new decade signals a fresh start for most people, who make their hopes and dreams manageable in the form of resolutions and bucket lists. Let bygones be bygones, what happened in the last decade stays there. Still, the 2010s echo through into the present, so we contemplate. One of the loudest echoes is the change in societies due to strangers who came asking for aid and even potential membership. The previous decade has been the background for an unprecedented global movement of people, often fleeing from poverty, war or persecution. The migration flow that had arguably the most impact and resonance has to be the ‘refugee crisis’ or ‘European refugee crisis’, which saw a large number of people trying to reach the land of hope, Europe. Travelling by unsafe boats, whilst taken advantage of by human traffickers, the inhabitants of this utopia saw the newcomers being blocked in their harbours, detained, or even drowned. The media often depicts these migrants in a way that evokes some emotion in the recipient. Similarly, the title illustration shows us a family on the move, carrying with them the bare necessities, a few bags and a treasured teddy bear. What strikes me the most is the expressions the family members are given. While the parents have a more neutral, perhaps determined look, the children lack this optimism and show uncertainty and fear. The image immediately gives the response of sympathy and the notion that these people are victims and need our help.

Headlining all newspapers in September 2015, refugees were given a face with the picture of the drowned toddler Aylan Kurdi, and a more sympathetic perspective for European audiences was added to immigration debates. This did not mean that all borders were thrown open. However, some European countries currently do play host to refugees and face the consideration of allowing them to stay and become full-fledged citizens. Former refugee and world famous artist/ activist Ai Weiwei commented in 2018 that the issue should be seen as a test to prove our common humanity and that just blocking and ignoring the refugees’ existence is disrupting our society:

In nature there are two approaches to dealing with flooding. One is to build a dam to stop the flow. The other is to find the right path to allow the flow to continue. Building a dam does not address the source of the flow – it would need to be built higher and higher, eventually holding back a massive volume. If a powerful flood were to occur, it could wipe out everything in its path. The nature of water is to flow. Human nature too seeks freedom and that human desire is stronger than any natural force (The Guardian, 2018)

So far, I have, and most other European citizens and media do so too, discussed refugees as a group of people that is homogenous and has very little agency of their own. Their situation is decided on by others, their future is too, and their stories and past are handed over so others can narrate them. Which on the surface level makes sense, as they themselves decided to seek refuge and impose themselves onto the European societies, so 'we' should have the choice of accepting them or casting them out, as well as the role of picking our own opinions about them.

But for the sake of integration, for re-shaping and defining societies, for communication between cultures, that approach brings us no further. For example, the need to keep referring to the migration flow as a 'crisis' makes sure that some degree of negative connotation is enforced in our minds. I have interacted with and even have some friends who had to flee their country (Afghanistan). Knowing them it is therefore hard to understand why this phenomenon of a 'refugee crisis' was being portrayed as such a threatening and faceless mass in the first place, especially since (forced) migration is not a new idea at all. Moreover, it makes me curious to see how Dutch media handles this ongoing source of stories, especially as I have a background in studying journalism and practicing it. I have noticed a slight increase in refugees or migrants getting more screen time as individuals, in both positive and negative light.

For the sake of finding out if how refugees are represented in the Western media, and if there is any progress in the five years that have passed since the start of the European 'refugee crisis' in 2015, I will be conducting a research that is foremost rooted in theory and the teachings of previous research, which are quite substantial. Still, very little has been studied on refugee representation in the context of the Netherlands and the Dutch media, nor are there recent inquiries on the representation of refugees beyond 2015-2016. In order to construct a framework for this research, a short overview of the 'refugee crisis' and why it is still a topical phenomenon will be provided, as well as some contextual background information on the refugee situation in the Netherlands (and why this country is interesting to study). Chapter 2 explains why the media plays such an important role in representing others and shaping the perception about them, and gives an overview of previous research and the most important findings, consequently leading to the main research question. The theoretical insights at the basis of this research mainly rely on the notions of 'ideology', 'framing', 'representation', 'othering', and discourse analysis are explained in Chapter 3 as well as the workings of the main model that I will employ, the Discourse Historical Approach. These theories will

applied to a case study, which is contextualized by justifying choices made along the way, in particular in the construction of the corpus, which is laid out in Chapter 4. In Chapter 5 the results of applying my quantitative analysis and DHA to the corpus will be presented, on which I will be elaborating on in connection to the theoretical framework in Chapter 6. Lastly, the conclusion of Chapter 7 ties up the project by summarizing what I have found, and gives insights into the limitations of the research as well as some recommendations for the future.

2. Context

This chapter serves to contextualize the ‘European refugee crisis’, and asks the question whether this crisis is still going on in 2020. Since this thesis will concern itself with Dutch media later on, some short information on the Dutch refugee situation is needed. Both these sections will include a portion of statistics on refugees, such as how many there are in Europe and the Netherlands and their country of origin. Furthermore, what the Dutch public thinks of refugees is discussed, as well as and the state of refugee integration in the Netherlands. This is relevant information as it gives a glimmer of the level of representation refugees get in Dutch media, primarily since society and media influence each other greatly. However, an in-depth discussion of media will be reserved for Chapter 3, as it needs to be linked to the right theories.

2.1. *The ‘refugee crisis’: crisis averted?*

The United Nations Refugee Agency defines a refugee as:

someone who has been forced to flee his or her country because of persecution, war or violence. A refugee has a well-founded fear of persecution for reasons of race, religion, nationality, political opinion or membership in a particular social group. Most likely, they cannot return home or are afraid to do so. War and ethnic, tribal and religious violence are leading causes of refugees fleeing their countries. Two-thirds of all refugees worldwide come from just five countries: Syria, Afghanistan, South Sudan, Myanmar and Somalia.’ (UNHCR, What is a refugee?).

To start off, why have we been referring to the current migration flows as ‘crisis(es)’? Moore et al. state that ‘migration crisis’ as a term carries numerous possible meanings:

It may include the experiences of those who are readily recognised and admitted by the authorities as refugees, or who somehow make it across national borders in other ways, only to find they are not necessarily welcomed in encounters with already-resident communities. In addition, “crisis” may well describe the experiences of those who are trafficked against their will to work, for example, in the sex industry or who find themselves trapped in other conditions of highly exploitative, or forced labour akin to slavery. If these latter examples are migration “crisis narratives”, however, they are rarely given priority in news agendas. Instead, what are far more likely to take precedence in migration news, ..., are the national interests of states and the powers they are able to exercise in controlling undesirable immigration (2012, 1-2).

In other words, the media are often inclined to narrate from a perspective of an in- versus an out-group dichotomy, which I will expand on later in the Theoretical Framework. As

discussed in the Introduction, ‘crisis’ as a word carries with itself negative meanings and associations and is therefore a non-neutral term. Still, for a lack of better wording, this thesis will refer to the migration of refugees into Europe as the ‘(European) refugee crisis’.

This ‘refugee crisis’ started in 2011, as “hundreds of thousands of people from Africa, the Middle East and South Asia, fleeing chronic poverty, political instability, wars, and the climate crisis in countries often laid to ruin by western-backed institutions” came to Europe to seek refuge (Pai, 2020). In 2015, the amount of people coming to Europe strongly increased, as a result of the ongoing violence in this country and Syria. These refugees chose to either travel through the Balkan or via the Mediterranean Sea on boats (Europa-nu, 2019 (1)).

The EU implemented the hotspot system, filtering people and categorising them as asylum seekers or ‘economic migrants’. Europe’s patrolling of its southern borders intensified, resulting in deals with Turkey and Libya. Since Italy’s then-interior minister Marco Minniti’s agreement with Libya in 2017, Italy has supplied technical support to the Libyan coastguard, fending Africans away from European waters (Pai, 2020).

However, refugees still choose to make the journey, as the graphs below shows.

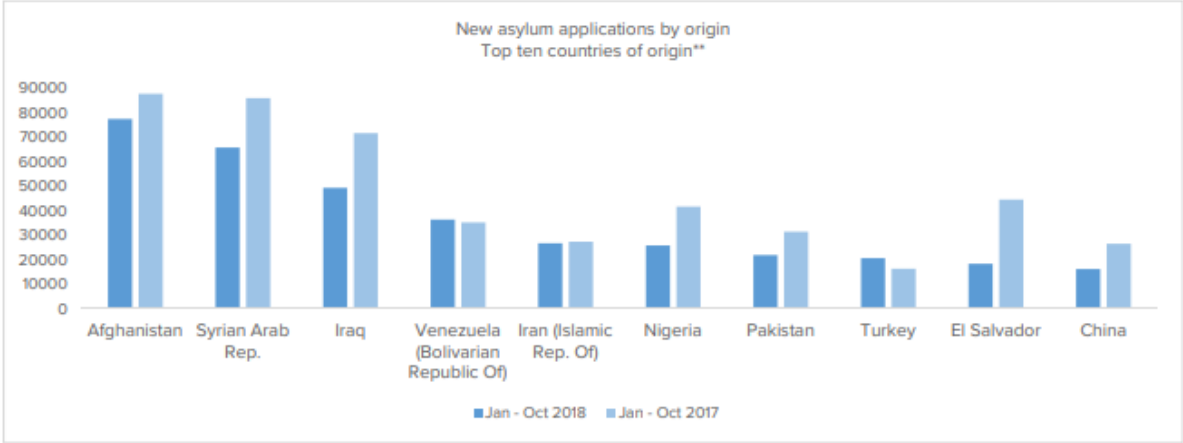

Figure 1, UNHCR October 2018, ‘New asylum applications lodged in selected countries in Europe, North America, Oceania and Asia’

While the number of asylum requests between 2015 and 2020 has almost halved, South-European countries and Greece still face problems with providing shelter to the refugees (Europa-nu, 2019). Moreover, increasing tensions between the European Union and Turkey, with Turkish president Erdogan threatening in October to allow the thousands of refugees

currently being detained at the Syrian border into Europe, signals that this ‘crisis’ is far from over (Europa-nu, 2019 (2)).

2.2. The Netherlands as a host society

Based on statistics of the *Centraal Plan Bureau* (CPB), the immigration flow of refugees in the Netherlands increased between 2018 and 2019, which is peculiar since the country has often been reluctant in accepting immigrants (Brouwer et al., 2017). Overall, Syrians are the dominant group of newcomers since 2013, and last year 3,7 thousand applied for asylum, with a total of over 90.000 residing in the Netherlands (CBS and Miltenburg et al., 2019). A research report by the *Sociaal en Cultureel Planbureau* (SCP) showed that Syrians are able to relatively quickly reunite with their families, which results in more and more Syrian families living in the Netherlands instead of just lone individuals (Miltenburg et al., 2019). Life in the Netherlands has been good depending on their experiences and expectations. Those that feel discriminated against and are less able to identify with Dutch societal norms and values suffer from psychological problems and feel a stronger desire to return to Syria. However, most Syrian refugees have reported to have a positive notion of the Netherlands (Miltenburg et al. 2019). They followed Dutch lessons in asylum centres or made an effort to learn the language on their own, and even participate in voluntary work. The majority have regular contact with Dutch friends, acquaintances or neighbours, as well as their Syrian friends. A significant part even feels Dutch and at home in the Netherlands, and is satisfied with their current situation (Miltenburg et al. 2019).

Another rapport by SCP (Dekker & den Ridder, 2019) tested the attitude Dutch citizens have about refugees, and concluded that there is no clear majority that thinks that the Netherlands would be better off with fewer immigrants. More consensus is reached on hosting more refugees: only 15 percent is for this idea, while 58 percent is against. What is striking is that a majority of Dutch citizens state feeling pressured to have a clear opinion about refugees, while in a previous study in 2016 most people expressed a lot of doubts about the issue and were reluctant to take sides (Dekker & den Ridder, 2019).

2.3. Who are the newcomers?: refugees in the media

The common way for people to be informed is through the media, be it the classic newspaper, radio and television, and increasingly through social media. The media often interplays with what its audience and society as a whole is most preoccupied with, and has therefore a great

impact in representing and attitude building. The discussed disparity between Dutch citizens on the one hand not clearly being against refugees, but feeling reluctant about the prospect of the Netherlands hosting more; and on the other hand the (Syrian) refugees that are largely feeling at home and are beginning to integrate; could be a result of Dutch citizens now being informed about the 'crisis' in such a way that they are more certain about their opinions. Having this contextual background in mind, I will be trying to answer the research question below, which will be further explained in the next chapters.

RQ: To what extent can a reflective and/or counter-discourse be detected in contemporary Dutch progressive/ radical press?

3. Theoretical Framework

This chapter provides an overview of key theories from both (Inter)Cultural and Communication Studies providing its foundation. The final part of this chapter features a summary of previous research, which serves as a source of inspiration as well as puzzle that I will try to add valuable new pieces to.

3.1. Representation and Discourse

A key function of the media is giving the audience an idea about the world they know and the parts that are unfamiliar. This representative function is never neutral, since “all representations come from humans, they come from a particular position. So they are relative; they will carry the bias of that particular person or group of people, ...” (O’Shaughnessy & Stadler, 2015, 74). According to Stuart Hall (1997), there are two processes of representation that influence how things are understood. The first process (the signifier) deals with linking the real world with the ideas or mental image we have about that world. The second step in this system of representation concerns a shared language which people need to communicate their mental images or concepts. This shared language is tied to a common understanding of these concepts (the signified), which is what culture boils down to (Hall, 1997). Michel Foucault elaborated on this study of meaning-making, but was more interested in laying bare the (ideological) knowledge that is conveyed through language. Language as a system of meaning or ‘discourse’ is a carrier of power relations, which is most overtly visible when we talk about people or a ‘subject’. These subjects are produced through discourse in the sense that certain attributes are ascribed to them that often make them distinct from the norm: ‘the hysterical woman’ and ‘the dangerous criminal’(Hall, 1997). This positioning works both ways, as we who set them apart also subject ourselves to system of understanding. Everything that is, is defined by discourse (Hall, 1997).

3.2. Media as an instrument of ideology

Representation through discourse often deals with distinguishing one subject from the other through attributes. Therefore, Stuart Hall asks:

How do we represent people and places which are significantly different from us? Why is ‘difference’ so compelling a theme, so contested an area of representation? What is the secret fascination of ‘otherness’, and why is popular representation so frequently drawn to it? (1997, 225).

Fürsich (2010) answers these questions by stating that mass media have historically played the role of setting the boundaries of our communities, by excluding minorities and others who are fundamentally different. Representation in the media is an expression of this difference and comes in the binary of ‘Us/ Self’ and ‘Them/Other’. It is therefore certain that mainstream media will have difficulty in giving a platform to cultural diversity.

Cultural media scholarship has often demonstrated that news and entertainment media stereotype non-white, non-elite groups and other minorities by excluding them from coverage or by offering a limited range of representations. Media imagery across various platforms, from news journalism to fictional movies, has often portrayed minorities as different, exotic, special, essentialised or even abnormal. It is especially striking that the repertoire of representations of diverse minorities that contemporary media offer is often linked to historically established racist imaginaries such as in colonial literature and science (for example, slave imaginary or Orientalism)’ (Fürsich, 2010, 116).

This notion can be linked to modern racism, which entails that discrimination is based upon ethnicity and ‘cultural difference’ instead of the ‘old’ racism’s notion of the superiority of race. ‘Modern racist ideology’ is a system that ensures social inequality even if there are laws that prohibit discrimination, as it is a part of society that is constructed as being natural (Van Dijk, 1991). In order to maintain this ideology, the (white) dominant group seeks to maintain and reproduce these ideas, which is where the media plays a crucial part. The mainstream media adopts the existing ideological framework, thus, as Van Dijk argues, “it may be expected that it will ignore, discredit, marginalize, or problematize anti-racist positions and groups” (1991, 39).

3.3. Framing: how to represent the Other

Positioning a ‘subject’ such as a refugee as a danger or threat fits in with the process of media meaning-making known as framing:

The selection and presentation of stories, issues, quotes, headlines, and images influences the way audiences make sense of the news. The processes of inclusion and exclusion, and the use of language, structure, and emphasis convey values, judgements, and perspectives that determine what the audience will consider to be important (O’Shaughnessy & Stadler, 2018, 87).

Consequently, framing as a selection process communicates bias, which according to Entman (2007) serves to distribute power. Topics are picked out and put above other topics that might

still relevant and important, but are often purposely ignored or downplayed, while others are presented as a ‘real’ problem, which is called agenda setting (Entman, 2007).

3.4.1. The path treaded: previous research on refugee representation

Researching how refugees or other types of migrants are represented in the media is not new, as waves of migration occur during every period of history.

Van Dijk detected in the 1990s certain attitudes towards refugees that are still relevant today.

The ‘pro prototypical attitude’ is a stance that portrays refugees as victims and in need of saving by the paternalistic white dominant group, whilst the ‘contra prototypical attitude’ views them as a threat to society and economic burden (1991). Greussing and Boomgaarden (2017) elaborate on this finding and relate it to the ‘refugee crisis’, by measuring what ways of portraying refugees are frequently used by the media. These frames and structures include, among others, the victimisation frame, where refugees are passive victims in need of saving; and the securitisation frame, which concerns itself with problem-orientation and employing metaphors of numbers and natural forces (such as water: flooding, waves), which frame refugees as a large dehumanized, anonymous group that potentially threatens to overrun the host society (Greussing and Boomgaarden, 2017).

These frames fit in with Chouliaraki’s argument of the refugee being constructed by media and political discourse as a figure that can be both a ‘sufferer’ and a ‘threat’ concurrently (2012). This ambivalence allows for a negative and positive representation of this group. On one hand, the refugee is represented as ‘speechless’ and thus dehumanized by means of using photos to express their vulnerability and facelessness, as well categorizing them as a ‘sub-citizen’; they are not part of any territory, which gives them no right to voice their opinions and they trespass on other’s territory, and thus threaten the ‘nation-based global order’ (2012). The positive representation uses photos to frame them as hopeful and self-determined individuals, and gives them voices, which “portrays refugees as endowed with a subjectivity that goes beyond their bodily needs” (Chouliaraki, 2012, 16). Still, this representation is de-humanizing refugees as it stems from pity and seeks to romanticize displacement, and only gives voices to them in order to make things relatable for a Western audience or to gain donations (2012). The author advises a reflective discourse:

We ... need to be able to imagine the refugee as an “other” with her/his own humanity. This means that, *contra* irony, the refugee should be portrayed as having a voice of her/ his own: as an agent who is endowed with her/ his right to have a voice precisely because, rather than despite, being deprived of territorial belonging. It also means that *contra* pity, this other is

represented neither through stereotypes of destitution, as in traditional portrayals of poverty or famine, nor through stereotypes of individual sovereignty, as in a positive, yet misleading, representations of self-determination (2012, 29).

3.4.2. Counter-discourse: an answer to de-humanizing representation?

Chouliaraki's advise sounds like a cry for a countermovement. This reflective discourse could be a precursor to Foucault's counter-discourse, which can simply be defined as "when those usually spoken for and about by others begin to speak for themselves" (Moussa & Scapp, 1996, 89). While this concept was first interpreted as just a theory, Moussa & Scapp argue that theorists can create space within discourse to allow for other input through 'practical theorizing'. Applying theory to real life political situations, changing the norm, could allow for those that are voiceless to 'talk back' and produce a counter-discourse (1996). Although scholars seem like the only pick for criticizing established discourse, journalists can certainly play this role too due to their role as a producer and enforcer of ideological discourse.

Primarily 'radical media' aim to do exactly this and their journalists act as both reporters and activists simultaneously (Atton, 2002). These media are made for and sometimes made by marginalized or voiceless people. The activist journalist uses a way of reporting that is called 'native reporting', which relies on the reporter's real experience in working with the oppressed community and lets them narrate their own stories, which is very different from the traditional method of just observing and talking to experts (Atton, 2002). While purely radical media have become scarce due to for example their reliance on donations, Atton states that more leftist or progressive media within the mainstream have started to employ this 'native reporting' as well, although often paired with the traditional style (2002).

3.5. Dutch media discourse

The Netherlands is often considered as a 'pioneer in adopting restrictive laws for immigration' (Brouwer et al. 2017, 101), which suggests that the Dutch citizens to some extent might have a tendency for the contra attitude and that this attitude is reflected in Dutch media. In the case of the Dutch media in the period of 1999-2013, Brouwer et al. found that while unauthorized immigrants, now just grouped together with other migrants, were still portrayed negatively or 'illegal/ criminal', this coverage did not set the agenda for a new restrictive law, but instead it was the other way around. Dutch media seemed to increasingly follow big shifts in attitude and political ideology than influence them beforehand (Brouwer et al., 2017).

Following this line of argumentation, events like the ‘refugee crisis’ surely generated discussion, thus media were eager to cover this topic. Surprisingly, scientific research on representation of refugees in Dutch media is quite limited. Daalmans et al. (2019) found that in 2015-2016 newspapers changed their narration as a consequence of a major event that sparked discussion, such as the drowned toddler Aylan:

In sum, reporting about the issue as a societal problem is predominantly negative in intonation, whereas when news focusses on the individual refugee, a more nuanced and understanding position is created (Daalmans et al. 2019,10)

Daalmans et al. distinguish that three archetypes of refugee framing are frequently used by Dutch newspapers: the ‘feared intruder’ (either dubbed as terrorist or criminal); the ‘fortune-hunter’ (those that migrate for economic gain and come from ‘safe’ countries, making them ‘fake refugees’); and the ‘innocent victim’ (similar to Van Dijk’s view of refugees within the pro prototypical attitude) (2019).

3.6. One homogenous group of victims?

Three previous Utrecht University ICC MA-theses also considered the role of the media in representing refugees (Huisman, 2016, Looije, 2017 and Schüller, 2017). A common result that these authors share after analysing the period of 2015-2016, is that there was a shift in the framing from portraying refugees as one, faceless mass to that of a group of individuals that might either be dangerous or be a victim. Huisman (2016) noted that the picture of Aylan was the reason for the individualization of the refugees, which subsequently made the frame of the refugee as a victim the most common narrative that Dutch media adopt. Moreover, there was no explicit racism in the media against refugees, but she does argue for an approach that allows refugees to be viewed as separate from the larger constellation of minorities and their associations (2016). Schüller (2017) also noted this grouping together, which is called a ‘communal approach’, and states that this often the product of Europeans automatically labelling refugees as for example Muslims, but also finds that increasingly the narrative of the refugee as an individual with human, relatable struggles counter this approach. Still, both Schüller and Looije noted that the refugee is never allowed to tell their own story, and is never asked for information or narration (2017). Either an expert is asked to tell about them or the author of the article does so. Furthermore, refugees still are often presented as the outsiders or even enemies of the Dutch in-group (Looije, 2017).

3.7. Goal of own research

These previous studies seem to indicate that with the development of presenting refugees as individuals there are possible new ways of representation. It has already been shown that the individual stories of refugees are effective in changing the framing of this group from a threat to that of a victim. While this gives them an ascribed role, it does signal there is a way for refugees to give themselves a platform. Therefore, new research on the representation of refugees will be fruitful to understand whether this hypothesis holds any truth and possibly give journalists and scholars new insight on how different representation tactics could give individual refugees more agency within the host society. The mainstream media frequently write about refugees, but are reluctant to use the narration of refugees themselves. So the question is whether non-mainstream media such as the radical press handle this differently.

3.8. Discourse Analysis (DHA)

In order to gain insight on the representation of refugees and how this representation is constructed by Dutch radical media, analysing these platforms' discourse is the way to go. As discussed before, discourse can be understood as the way ideology is communicated. To expose the ideologies that are behind these messages, it is common to employ a form of Foucault's discourse analysis (O'Shaughnessy & Stadler, 2015). To do this, you "simply ask the following question of any text you analyse: 'What are the values, beliefs, and feelings that inform the way this text makes sense of the world?'" (2015, 156). There are multiple approaches to answer this question, which are often presented in the form of a practical model. For this research the so-called Discourse-Historical Approach (DHA) by Reisigl & Wodak seems fitting. The main reason for choosing this toolkit is that Wodak states that its focus and interest lies in 'identity construction and in unjustified discrimination', which is elaborated on by its first aspect (the whole approach consists of three) of text or discourse-immanent critique, that "aims at discovering inconsistencies, (self-) contradictions, paradoxes, and dilemmas in the text-internal or discourse-internal structures", as well as the second sociodiagnostic critique aspect which seeks to expose how discourse can be employed to persuade and manipulate an audience (2015, 2-3).

DHA thus assumes a critical stance in analysing texts, based on the belief that society and especially politics dictate media discourse (Wodak, 2001). For Reisigl & Wodak, discourse is not just text, but a semiotic concept that can span multiple media genres and topics, and has

no clear boundaries (2017). Discourse is produced by and about so-called ‘social actors’, which can be understood as all individuals and groups that are discussed in the text (2017). Wodak states that within discourse of marginalized groups, several strategies can be laid bare (see figure 2). That is to say, “a more or less accurate and more or less intentional plan of practices (including discursive practices) adopted to achieve a particular social, political, psychological or linguistic aim” (2001, 73). For example, Lawton (2013) applied DHA to study a movement in the United States that seeks to discriminate non-white citizens on the basis of not speaking English in public (figure 2).

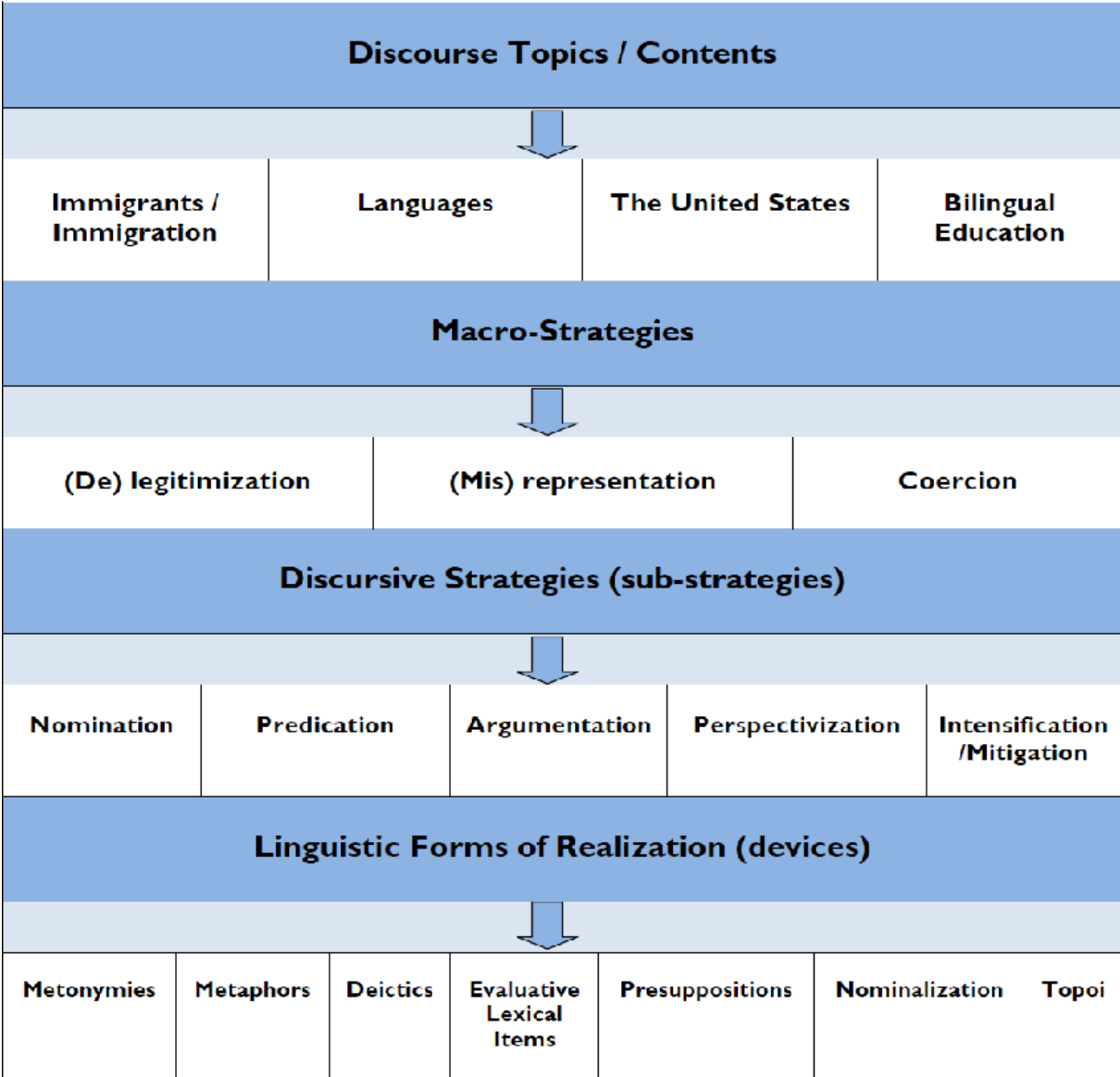

Figure 2, ‘Levels of analysis in the Discourse Historical Approach’ Lawton, 2013, 108.

She identified four interconnected topics that were discussed by this movement in text/ language as macro-strategies such as misrepresenting their ‘opponents’ (2013). Within the macro-strategies, discourse in the form of for example metaphors can be linked to an underlying goal of emphasizing positive aspects of an ‘in-group’, often a white dominant group, and highlighting negative aspects of an ‘out-group’, that is then verbally cast out (Wodak, 2001, see figure 3). Moreover, the author views that all discourse that deals with notion of identity and difference between identities are built on these notions of ‘us’ and ‘them’, subsequently making these discourses platforms for discrimination (Wodak, 2001). Identifying the ‘them’ is usually the first step for the discursive strategy, which is then paired by a speaker/ writer with a behaviourism of this actor or collective that causes concern, a ‘threat’, and the speaker takes this ‘opportunity’ to reach their own goal by scapegoating this other (2001). In order to conduct discourse analysis with DHA, often an extensive historical background on the political party and their country’s immigration stance is given, which allows for context to relate the discourse to (2001). While this model is primarily focussed on discourse in the political field, it still lends itself well for research that is more exploratory instead of in-depth historical. Its steps for determining how in- and out-groups are formed through the representation of marginalized groups in media discourse, makes it a good toolkit. The practicalities of applying DHA in a limited form will be discussed in the next chapter.

3.9. Research Questions and Hypothesis

Based on Chouliaraki’s advice and the introduction of reflective and counter-discourse in this chapter’s framework, the question is whether radical media in the Netherlands could provide for a more nuanced representation of refugees. Previous studies and the critical lens of Van Dijk and Fürsich led to the previously introduced research question,

RQ: To what extent can a reflective and/or counter-discourse be detected in contemporary Dutch progressive/ radical press?

as well as these two sub-questions, which will help answer the main RQ:

SQ1: How are refugee voices employed (e.g. is there a tendency to use quotes, interviews or can refugees narrate a whole story)?

SQ2: What descriptive and attributive language is used when referring to refugees?

The first sub-question is derived from reflective discourse and its idea of dialogue for a more neutral representation of refugees, but also serves to give a clear sense of how often refugees are 'speaking' in Dutch progressive/ radical press in general. The second sub-question stems from DHA and its steps for analysing representation by determining how a group is referred to but also qualified through discourse. Answering this question can for example determine whether these non-traditional media refrain from using the common victim-frame.

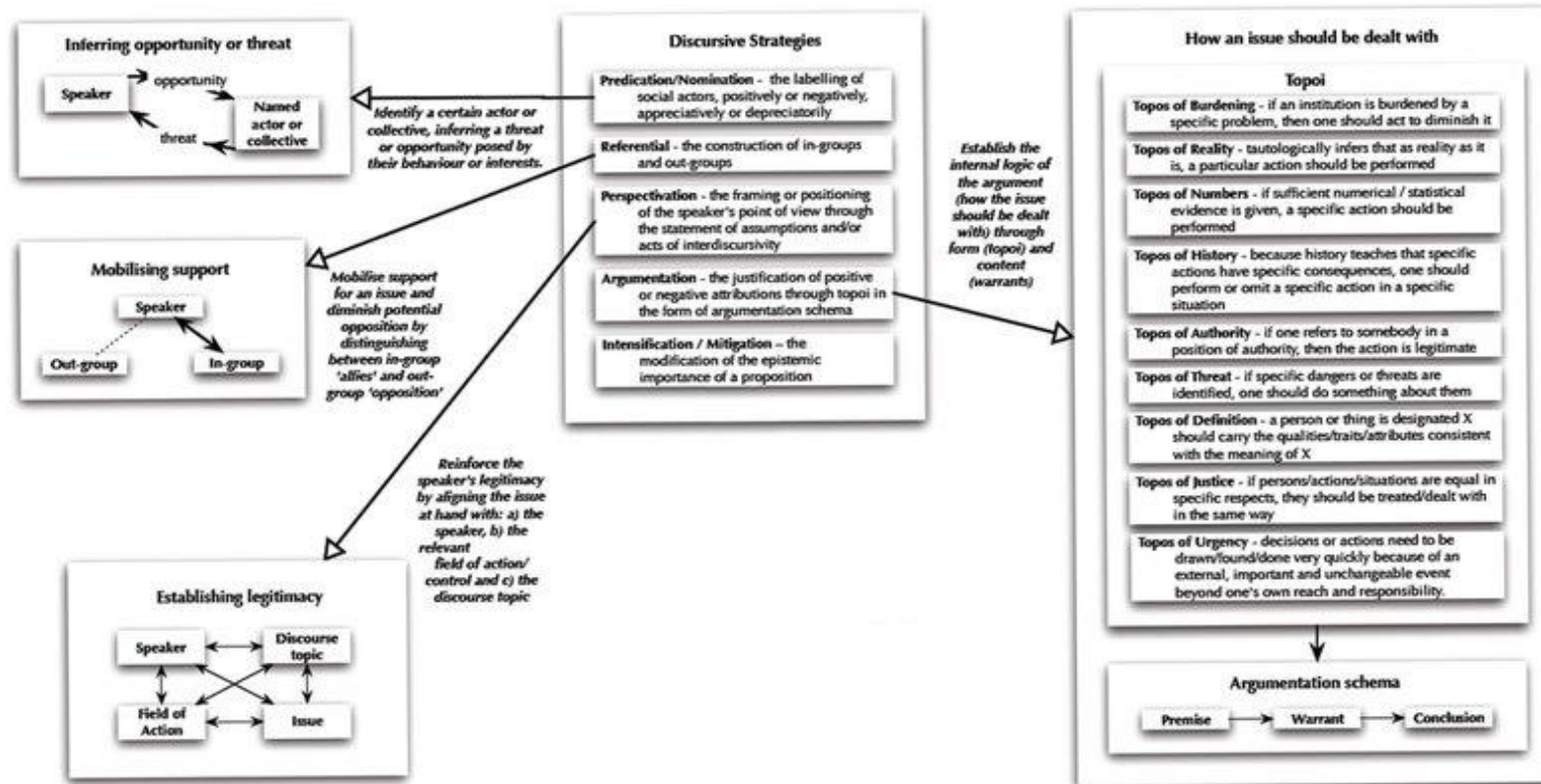

Figure 3, 'Discursive strategies and topoi', Wodak, 2015,2.

4. Method

In this chapter, the methodical ins and outs of the analysis of refugee representation in Dutch media are introduced. After discussing the selection of research material in detail, insight is given in the selection of articles that will be analysed. Following, the method based on a combination of quantitative and qualitative analysis is explained.

4.1. Corpus

For this study, I have selected a part of the Dutch media landscape, namely the progressive and radical media. In the theoretical framework, it was brought to light that radical media play a significant role in creating a platform for counter-discourse, so these media would be most suitable to study. While these radical media are easily identified in Great Britain (Atton, 2002), this was not so much the case for the Netherlands. Radical media as a search term gave no results, while ‘activist media’ did give some direction, like an overview of new journalistic movements in the Netherlands (ter Doest, 2016). Based on this overview, it seems there is some overlap between the progressive media and the true activist or radical media as defined by Atton. It should be mentioned that there is no platform that explicitly is known as ‘progressive’ either, but I understand it as for example the “constructivist or problem-solving movement, which is determined to counter the fatalistic tendencies of reporting that traditional media seem to have” (ter Doest, 2016). To have a more contemporary selection of articles compared to previous research, I have chosen to set a timeframe of 2018 till the start of 2020.

4.2. Selection of platforms

I have selected three media platforms that fit within the window of ‘activist/radical/progressive’ media, and have presumably the most incentive to produce at least reflective discourse and to some extent a counter-discourse. Furthermore, the journalists that are part of these platforms could be likely to move away from the victim and threat-frames (Greussing and Boomgaarden, 2017 and Daalmans et al. 2019), as all three have manifests that argue for a more neutral or less biased and non-standard way of reporting.

4.2.1. *OneWorld*

OneWorld is an activist platform which has both a magazine and a website made by journalists that practice ‘journalism for justice’ (OneWorld, ‘Over ons’). The OneWorld journalists seek to expose injustice and inequality by giving new perspectives and voice to those that are unheard in order to achieve a world that is more honest and sustainable. Their manifest emphasizes that they value integrity over neutrality, and that they are willing to go to the streets to fight injustice, which highlights their activist nature (OneWorld, 2020).

4.2.2. *De Correspondent*

This is an online platform that is both constructivist and progressive, and has some activist qualities as well. *De Correspondent* was the result of journalists Rob Wijnberg and Ernst-Jan Pfauth desiring to find a platform where their non-traditional views of journalism could be realized. Through crowdfunding such a platform was founded, which is unique in its close relation with its audience. The journalists of this medium try to give insight in their thought patterns and shortcomings, and invite the readers to discuss their articles and give suggestions for improvement (Rothoff, 2018). In their manifest, they discuss ten principles that are key to their journalistic practice. The ones that stand out the most with regards to representation and discourse are principles 3 “We fight stereotypes, prejudices and fearmongering”; six “We do not pretend to be neutral, but are transparent about our worldview” and eight “We want to be as inclusive as possible”. Their overarching ideology and manifest are similar to those of *OneWorld*, but lacks a clear statement of *De Correspondent*’s activism being practiced outside of the realm of writing (De Correspondent, ‘Manifest’).

4.2.3. *De Groene Amsterdammer*

This is the oldest ‘opinion magazine’ in the Netherlands, originating in 1877. While this platform, now published online as well, is not new or non-traditional, *De Groene* has always had some progressive elements. Its main ideology is to be an “independent beacon of liberal opinion formation” (De Groene Amsterdammer, ‘Over De Groene’). While this platform lacks a manifest, they clearly state what the editors view as the right way to practice journalism. They seek to offer “refreshing ideas, new facts and unexpected insights”, in order to resist simplifying issues and non-nuanced thinking (De Groene Amsterdammer, ‘Over De Groene’). Like the other two platforms, *De Groene* strives to give insight in the underlying structures of daily scoops. However, the platform highly emphasizes the intellectual expertise

they make use of, giving the medium a more high societal appearance (De Groene Amsterdammer, ‘Over De Groene’).

4.3. Selection research material

For each of the websites I used the search term *vluchtelingen* (refugees) in order to generate articles. I tried to filter out those that were purely fact stating, like a report on a new immigration law, in order to focus on ones that discussed refugees as a subject. The corpus has been visualized in the Appendix as three tables. For *De Correspondent*, this resulted in 807 hits (on Monday March the 2nd). This platform also has a series dedicated to migrants and refugees called *Nieuw in Nederland* (New in the Netherlands). Other collections that are included were *Vluchtelingencrisis* (Refugee crisis) and *Fort Europa* (Fortress Europe). The latter is a collection of interviews by Maite Vermeulen, who lives in Nigeria and researches the origins of the ‘refugee crisis’ (I used one article by her, since most interviewees were not refugees by the UNHCR definition).

De Groene Amsterdammer’s archive produced (on Monday March the 2nd) 2261 hits. However, not all articles were actually about refugees, so I wondered whether *vluchtelingencrisis* (refugee crisis) might give more relevant results. This gave me 170 articles. *De Groene Amsterdammer* also had a separate series called *Aan de grens* (At the border) by Irene van der Linde (five articles used for the corpus). What is interesting about this website is that article titles sometimes are longer or different in the list of results than how they appear when you read the article. An explanation could be that they changed the original title to a snappier one for their online audience. The alternative titles are included in the Appendix table.

For *OneWorld*, *vluchtelingen* gave me 4,960 hits (on Tuesday March the 3rd). In order to have a more relevant list I browsed the hashtags that articles used. These were *#vluchtelingen* (#refugees), *#nieuwkomers* (#newcomers), *#migranten* (#migrants), *#ongedocumenteerden* (#undocumented people) and *#migratie* (#migration).

Overall, the best approach for selecting my material seemed to filter out all the articles published between 2018 and 2019 (including the few articles from 2020) and then skim them for relevancy. This method led to a combined corpus of 51 articles from the three platforms.

4.4. Quantitative analysis

In order to answer the first sub-question (How are refugee voices employed?), my first step will be a quantitative study of the use of refugee voices in the articles. I will be assigning

labels or categories to the parts of the articles that discuss refugees and then measure them in relation to the total of the combined articles' length per platform. This will hopefully give a clear percentual result that can be made visual in the form of a graph, highlighting which strategy of using refugee voices is most frequently employed by the journalists of *OneWorld*, *De Correspondent* and *De Groene Amsterdammer*.

These categories are:

- *Referenced or talked about*: parts of the articles that discussed and described refugees in terms of their situation, without talking to them directly.
- *Quoted for context*: in these parts journalists talked to refugees, but only employed these conversations for some quotes that would grab the reader's attention, or to have a more detailed and personalized description of the information that was brought up by the journalist or an expert previously in order to emphasize the article's point.
- *Source of information*: this category includes articles that employ refugees as a primary source without having an expert or authority figure legitimizing this. Often this entails an interview with one or more people that have fled or are trying to cross a border in Europe. They are asked about their experiences as a refugee first and foremost, but are sometimes consulted on topics related to integrating and migration laws.
- *Narrator of the article*: the articles that are part of this category are written or co-written by a refugee. These refugees are mainly journalists or writers and have been able to at least gain a temporary residence permit for the Netherlands. What sets these articles apart is their tone and style. The authors reflect and reminisce about their situation in a long monologue, either in an optimistic tone or one with concern.

Using these categories, an overview of the use of refugee voices can be calculated, by determining the amount of words for the narration in relation to the whole article. Per category percentages are used to establish preferences for each platform.

4.5.1. Applying DHA: decentering of the researcher

Before I start, Reisigl & Wodak emphasize that a researcher that employs DHA should be transparent of their own position and how that might influence their interpretations (2017). While I consider myself to be in agreement with leftist political parties, and have a preference for media that are more critical and progressive, my background in journalism and media/cultural studies has taught me to be overtly aware of how discourse is formulated. For example, it is quite easy for me to tell when a journalist is more interested in evoking emotion

in the reader (by over-describing things and dramatizing) than accurately conveying information. Still, being completely objective is not achievable, but being aware of one's own interpretation can limit the interference of bias.

Strategy	Objectives	Devices
referential / nomination	discursive construction of social actors, objects/phenomena/events, and processes/actions	<ul style="list-style-type: none"> . membership categorization devices, deictics, . tropes such as metaphors, metonymies and synecdoches . verbs and nouns used to denote processes and actions
predication	discursive qualification of social actors, objects, phenomena/events/processes, and actions (more or less positively or negatively)	<ul style="list-style-type: none"> • stereotypical, evaluative attributions of negative or positive traits (e.g., in the form of adjectives, appositions, prepositional phrases, relative clauses, conjunctive clauses, infinitive clauses and participial clauses or groups) • explicit predicates or predicative nouns/adjectives/ pronouns • collocations • explicit comparisons, similes, metaphors and other rhetorical figures (including metonymies, hyperboles, litotes, euphemisms) • allusions, evocations, and presuppositions/ implicatures • other

Figure 4, edited version of ‘A selection of discursive strategies’, Wodak, 2015, 8.

4.5.2. DHA: determining referential and predicative strategies

As this thesis is more focussed on media discourse instead of political discourse, the first two strategies (see figure 4) will be analysed, as presumably radical/ progressive reporters will be less inclined to push for policies and other arguments that single out groups. This assumption could turn out to be wrong, but since this is an exploratory analysis, a future follow-up could apply the full approach of DHA to this corpus. This thesis follows a similar route as Lawson's figure (see paragraph 3.8.). We have our main discourse topic of ‘the refugee crisis’, which I contained to only the macro-strategy of (mis)representation of refugees, as my interest lies in uncovering a new insight to existing research. Furthermore, from a practical stance I am limited in how much contextual background I can cover, which is why this thesis does not for example include articles on immigration laws. Since representation is the goal, the main discursive strategies analysed are referential/ nomination and predication (figure 4).

Referential discursive strategies lay bare the practice of labelling and naming groups or individuals. Predication is about what attributes are given to them (Wodak, 2015). Laying bare these strategies is done by asking: “How are persons named and referred to linguistically?” and “What traits, characteristics, qualities and features are attributed to them?” (Wodak, 2001, 72). Establishing the presence of these strategies and how their devices

are expressed in the discourse will give me insight in how refugees are represented by activist/progressive media (social actor analysis) and how (if able to) refugees represent themselves through discourse. For each of the articles, I will determine two separate discourse strands that include referential and predicative strategies (see Appendix).

5. Results

In this chapter, the results of the quantitative and qualitative data analysis, based on the previously introduced research methods will be discussed.

5.1. Refugees as a source and narrator

All three of the platforms seem to prefer references to represent refugees over choosing to interview them or letting them narrate the story. This is made visible in the graph below, in which the largest peak came from *De Groene Amsterdammer* (71%). Nearly all their reports use this approach, with a small window of quotes and the use of a refugee as a primary source. Moreover, while there is a noticeable portion (*De Groene* 11%, *De Correspondent* 18% and *OneWorld* 19%) that falls under the narrator-category, but of the total of 51 articles, only ten use this strategy. The high percentage is due to the length of these articles. Aside from these observations, a more positive deduction is that there is some preference for both *De Groene* and *De Correspondent* to give refugees more agency to give insights in their own situation, by using them as a primary or additional source next to an expert (7% and 13%). Lastly, *Oneworld* was very peculiar in the use of refugee voices, often preferring own observations and arguments over those of the ones the articles were about, hence the low percentages for all four categories.

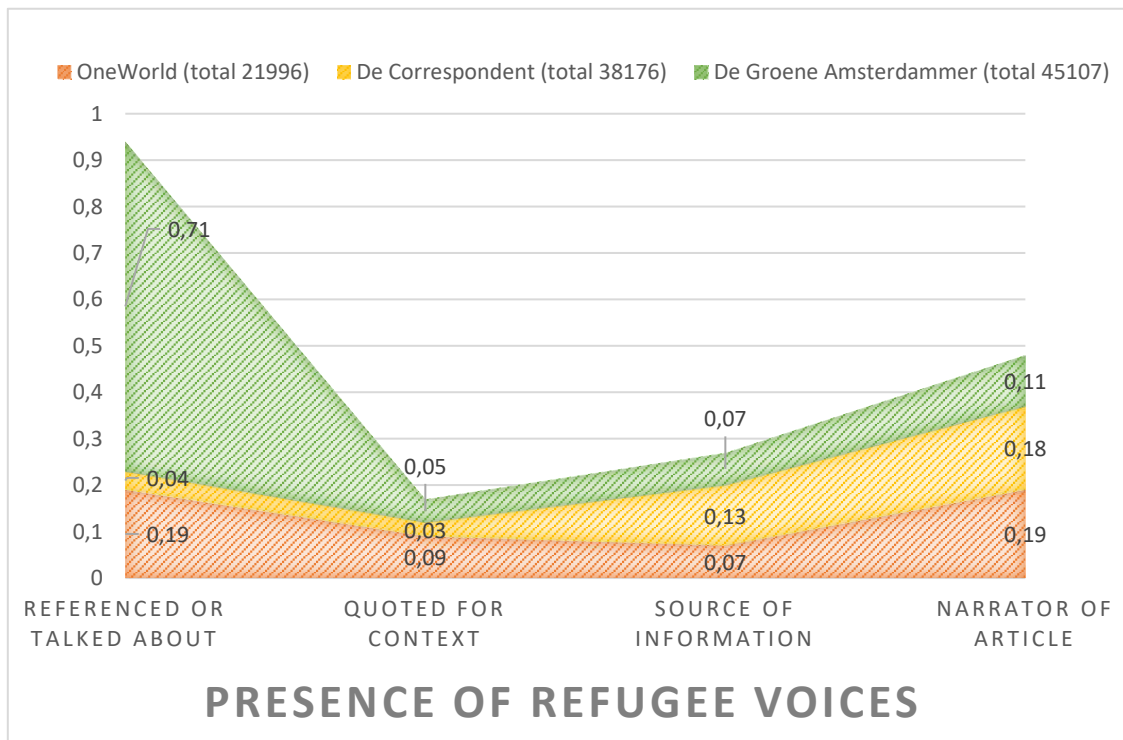

Figure 4, 'Presence of refugee voices in three radical/ progressive Dutch media'

5.2. Discursive construction and qualification of refugees

The three platforms each employed predicative discursive strategies, but their devices took shape in various and different ways. At a first glance though, it was noted that membership categorization happened mainly at the level of the reporters talking about refugees, grouping them together as large groups with mixed-up terminology (in the tables the same people are called both refugees and migrants, and sometimes asylum seekers or statusholders).

For *OneWorld*, refugees were mainly constructed as a group or as families, that were in dire, hopeless situations. Those that were illuminated from this group further expressed their sadness of frustration with their situation and the indifference of the rest of the world. *De Correspondent* had another approach, which constructed them more individually, such as specifying their origin, while *OneWorld* would sometimes generalize by just saying refugees or migrants. *De Correspondent* often chose to give attention to refugees that were given asylum or at least had made it to the Netherlands, and had started to integrate. Refugees on this platform were constructed as more optimistic and were working to make a future for themselves, but were also able to express criticism of integration policies and the treatment of refugees in general. *De Groene Amsterdammer* stood out due to their overt use of evaluative and (physical) attributive language when describing refugees, which is a device for predication. People have ‘dead eyes’, are ‘apathic’; ‘like a ragdoll’; ‘attractive’ or have ‘beautiful blue eyes’(see articles 2, 8 and 9). This platform constructed refugees as being primarily large groups, with mixed-up terminology. These groups are often stuck in camps, have no idea what is happening and why (e.g. article 13). Individuals that are interviewed are sometimes given an extra label of having an ‘bizar, almost unbelievable story’ or looking ‘normal’, before being allowed to voice their grievances (see articles 9 and 11).

Representing refugees as victims in camps is most common for *OneWorld* and *De Groene*, while *De Correspondent* prefers portraying refugees that are ‘closer to home’. These include activists, journalists and writers (which have a small presence on *OneWorld* too), but to a large extent families and young professionals that fled to the Netherlands are interviewed. The other two platforms feature these individuals occasionally, but since *De Correspondent* actively tries to capture (Syrian) refugee integration (with collections like *Nieuw in Nederland*, ‘New in the Netherlands), this category seems to be their forte. These new citizens often express wanting to show or develop their skills in order to build a new life and

contribute to their host society (see e.g. article 7). Moreover, they express being grateful, and in being ‘in debt to the Netherlands’ (article 7). In one *Groene Amsterdammer* article (number 14) this sentiment is reflected upon in the context of employment by a Dutch interviewee:

“Het kost tijd en investering, maar vluchtelingen zijn trouwe werknemers. Ze willen stabiliteit, ze hebben veel meegemaakt, ze zijn heel loyaal en zullen niet snel job-hoppen” (It takes and time and investment, but refugees are faithful employees. They want stability, they have been through a lot, they are very loyal and will not be inclined to job-hop). Such a statement conveys a lot, which will be discussed in the next chapter.

Reisgl & Wodak showed that usually DHA has an end-product of a visualization of a great narrative that the political party is conveying through discourse (2017). Such a narrative was not detected in this research’s limited application of the approach. However, the three platforms do present through the discussed discursive construction and qualification of refugees certain categorisations of this out-group that can be viewed as akin to the frames that were observed in previous research. These categories were compiled as three archetypes: victims; activists, journalists, writers; and integrated young professionals and families. These categories were derived from both descriptive and attributive keywords in the discourse strands and labels that were given to and claimed by refugees. For some keywords multiple words were compiled into one, as some are synonyms or closely related (e.g. *vast* and *klem* become ‘stuck’). Often refugees were introduced as for example a writer or electrician, but sometimes a refugee’s self-ascribed role was undermined by the article’s narrative of struggle and victimhood. This means that in practice these archetypes overlap, a young professional can still be a discussed as a victim in the discourse.

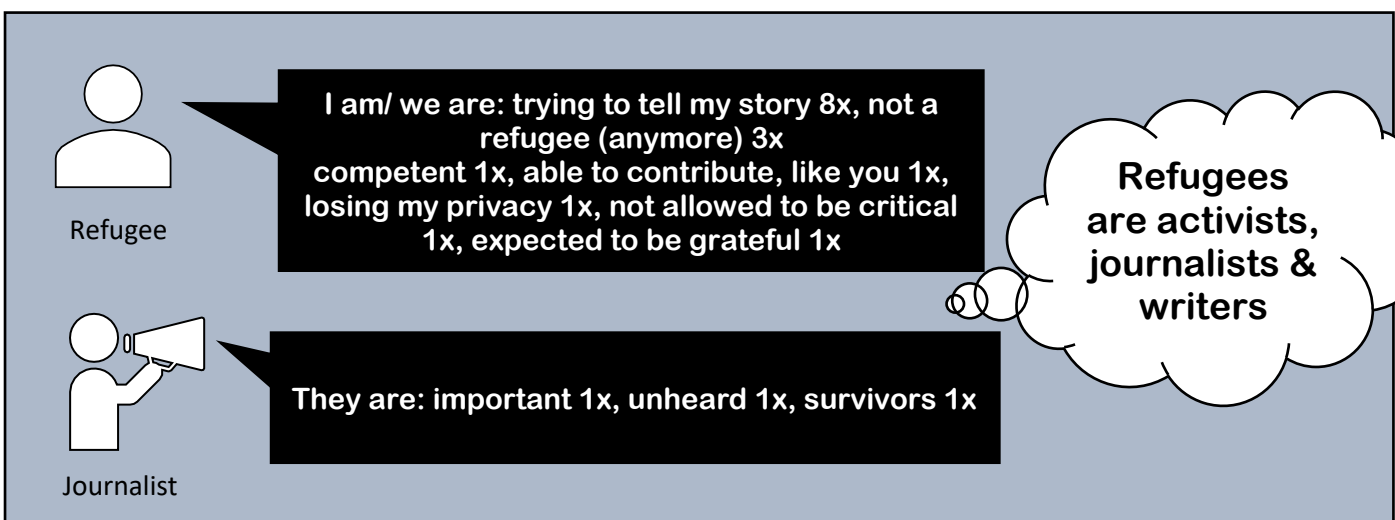
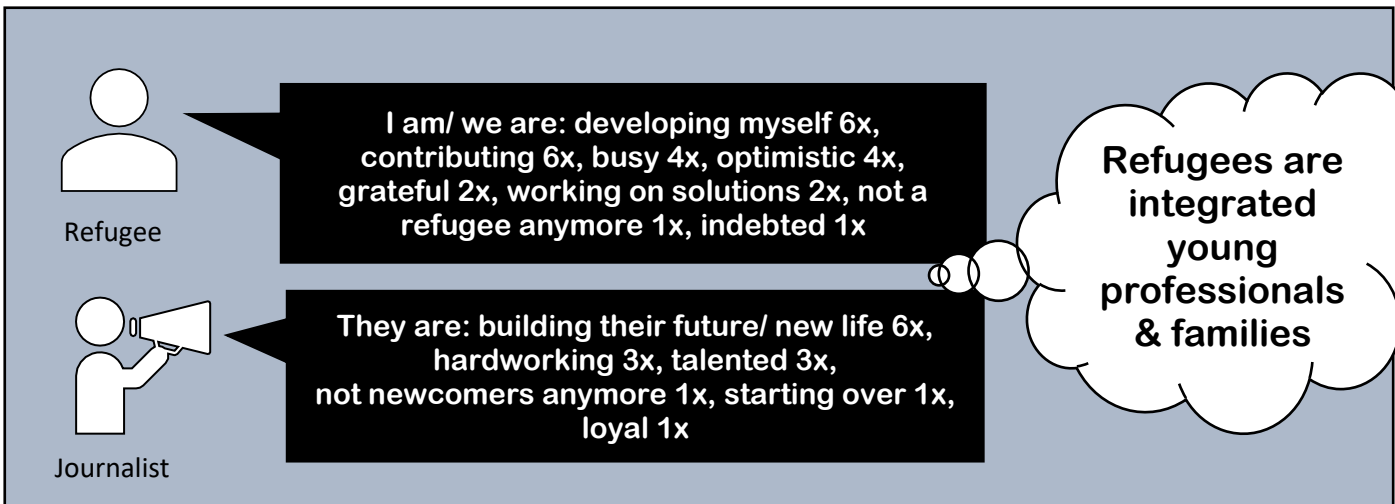
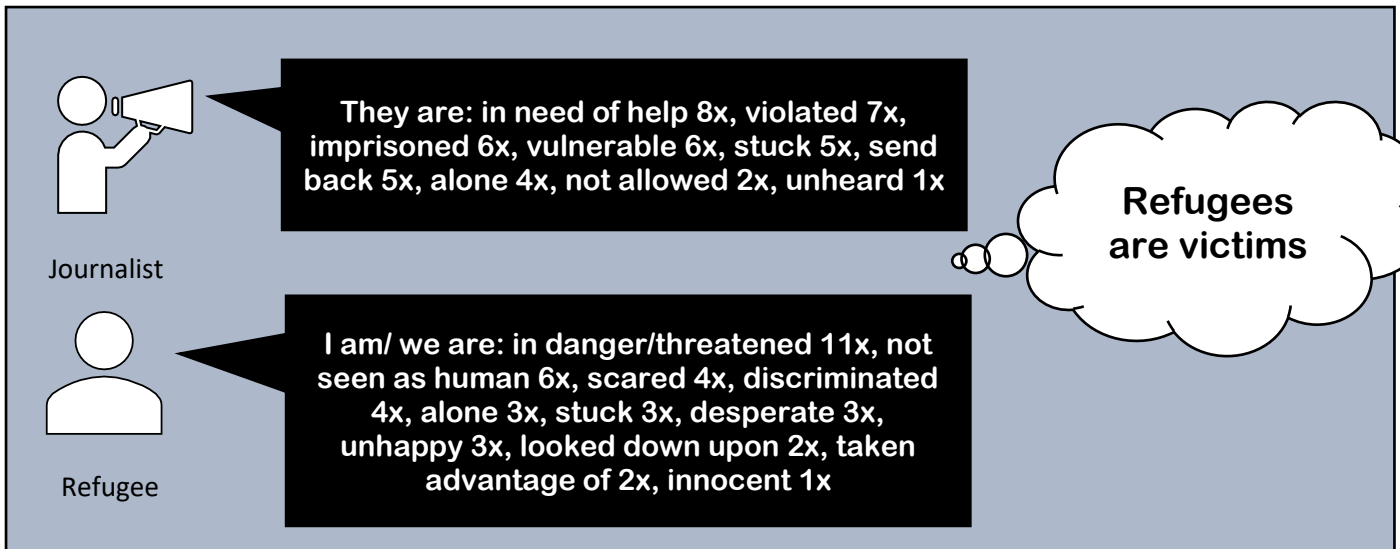

Figure 5, 'Construction and qualification of refugees in three Dutch radical/progressive media platforms'

6. Discussion

This chapter serves to give the presented results an analytical treatment based on what was uncovered in the theoretical framework as well the context, such as the dominance of the victim-frame in Dutch media discourse and the integration of (Syrian) refugees in Dutch society. This discussion will answer the two sub-questions. The next chapter will subsequently compile these answers in order to tackle the main research question.

6.1. Radical/ progressive Dutch media's refugee narration

SQ1: How are refugee voices employed (e.g. is there a tendency to use quotes, interviews or can refugees narrate a whole story)?

The results of analysing the three media platforms showed that while reference is the most common way to tell refugee stories, refugees are also given the role of source and narrator. While a refugee narrating a whole article was rare, all platforms did shun away from just quoting a refugee. Compared to the results of Schüller (2017) and Looije (2017) that is a massive improvement, as in their research a refugee is never allowed to tell their own story, and is never asked for information or narration. This difference could be explained by their corpus consisting of traditional Dutch media (2017).

It was shown that *De Groene* is the platform that prefers the reference category the most. This result can be given a little nuance by stating that there is some necessity for a journalist to introduce settings and characters by describing them and their appearance, but still this peak is quite impressive, especially considering that this platform had the most articles and amount of words (45107) dedicated to the topic of refugees. Moreover, *De Groene Amsterdammer* being the main platform to often talk about and not to refugees can be related to the medium's more traditional way of reporting. Their journalists observe and interpret for the audience, giving the experiences of the refugees a more emotional connotation by describing their own sadness and frustration from witnessing them, while the other platforms experiment with a more native reporting style (Atton, 2002). Especially *De Correspondent's* journalists gave the foreground to refugees and almost erased their own presence in the article, with few exceptions that explained how the journalist knew the refugees. It was striking to see *OneWorld* not having refugees narrate their own stories as a standard, considering the platform's manifesto that argued for "giving voice to the voiceless". It could be theorized that the platform might have limited resources to function as a media platform compared to the

others, which would result in reporters having to carefully consider their article's content. Choosing arguments and statements of experts over interviews with refugees makes sense if the goal is to make the audience aware of a problem, especially considering the platform's activist function (Atton, 2002).

6.2. Radical/ progressive Dutch media's relation to ideology and representation

SQ2: What descriptive and attributive language is used when referring to refugees?

What was made clear from the analysis of the discursive strategies was that the victimisation of refugees is still somewhat predominant, also in Dutch radical/progressive media. However, what was new is the inclusion of refugees living in Dutch society; the young professionals and families. Moreover, while the victim-group had clear patterns of establishing an in- and out-group through predicative language use, overall the referential strategy was most detected. This is an interesting result, since previous research always saw (Dutch) media employ a framing narrative to label refugees as either clearly negative (threat or economic migrant) or positive (victim in need of saving) as stated by Greussing and Boomgaarden, (2017), Looije (2017), Van Dijk (1991) and Daalmans et al. (2019).

Photo by Francesc Galban, *De Groene Amsterdammer*, article 9; illustration by Aart-Jan Venema *De Groene Amsterdammer* article 7.

The emergence of two new 'refugee types' should be interpreted first of all as a result of Dutch society now having refugees that are acquiring residence permits and even the status of citizens, through a process of integrating into and contributing to this host society. Media react to such developments and are thus expected to reshape their portrayal of these 'others',

as their audience is experiencing that these individuals are not just poor souls in camps, but also their next-door neighbours (Brouwer et al., 2017). Secondly, the media platforms discussed in this thesis overtly advocate their intention to give face and new insights to large problems, like the ‘refugee crisis’. Therefore they are the ideal platform to attempt more ‘neutral’ language to describe refugees and give them other labels than traditional media (Atton, 2002). However, while this attempt could be detected, it was clear that even their discourse bore some prejudice, as was for example illustrated by the analysis of *De Groene*’s attributive language. Moreover, the statement of a Dutch interviewee expressed a qualification of refugees as otherwise not hardworking or loyal, attributes which are apparently coined as preferable to a Dutch in-group. Lastly, considering previous research this thesis also showcased the shift from representing refugees as a faceless mass to individuals with their own stories (Huisman, 2016, Looije, 2017 and Schüller, 2017). But, these individuals were still frequently linked to a larger narrative of a ‘community’ of (mostly Syrian) refugees, while their own experiences might not be truly representative for this constructed group (Schüller, 2017). It should be mentioned that this was mostly the case for refugee interviewees that were in refugee camps or without a status, and not so much for the activists and integrated young professionals and families.

7. Conclusion

This final chapter provides an answer to the main research question and critically reflects upon the research. Some recommendations for future research are made based on this thesis's limitations and findings.

7.1. Reflective and counter-discourse

RQ: To what extent can a reflective and/or counter-discourse be detected in contemporary Dutch progressive/ radical press?

Considering the answers to the two sub-questions, it can be said that there is at least a degree of reflective discourse present in the three platforms. At times refugees clearly had a voice of their own, and at times, they did not. Articles that valued the individual refugee's opinion and employed them as sources or even narrators gave the refugee their own agency, while the reporters that barely spoke to them or needed to have an expert credit their story, deprived them of it. Stereotypes of the victimized refugee fleeing from war, prosecution or poverty were not absent, but the narration of refugees also being activists, writers, journalists, family members, and professionals somewhat counters this frame. However, it should be noted that in these portrayals ideology comes into play as well. The trend of having refugees express feeling grateful and indebted to Dutch society can be interpreted as a form of Van Dijk's pro prototypical stance that views refugee as in need of saving by a paternalistic white dominant group. Can a counter-discourse be detected then? Yes and no. On one hand, the articles that were entirely narrated by a writer or journalist with a refugee background can be classified as 'refugees speaking for themselves'. It seemed that these articles had little to no interference from a Dutch journalist that wanted to frame the story. On the other hand, this intention is definitely there for the rest of the articles. Refugees are not given a platform to create their own discourse, they are merely cogs in the narrative clockwork of the platforms' reporters. Their stories elaborate points and messages that the text presents to the audience. That does not necessarily mean that there is the intention to simply use refugees for a newsworthy story. All three platform express the desire to help refugees, and most articles seek to highlight a viewpoint or development concerning the 'crisis' that mainstream media might not cover. Perhaps it is too soon for this new marginalized 'group' to construct their own representation. However, conducting this research did reveal that some media platforms are aware of the

existing frames and ideologies in media discourse. For example, article 11 of *De Correspondent* was written in collaboration with Refugees Deeply, an “independent journalism and community platform dedicated to greater clarity and more informed public engagement on refugees and migration around the world”, which published articles until 2019 and is now an archive for other journalists worldwide (Refugees Deeply, ‘About’).

7.2. Limitations

As discussed in the method section, this thesis did not apply the full form of the Discourse-Historical Approach. The final results were not affected by this decision, as all research questions could be answered. Still, a full analysis could also have made for some interesting material. To do this however, it would need more context from the media platforms which was seemingly difficult to accomplish. While there are a few books written about *De Groene Amsterdammer*, these mainly focus on the magazine’s debut and publishing history, just like the material about *De Correspondent* covers its new approach to journalism and founding history. A full DHA analysis requires detailed information on the relation between these media platforms and Dutch society and for example immigration. For *OneWorld* almost nothing could be found, which could suggest that this platform has very little impact compared to the other two.

Considering the limited application of DHA, this thesis could in hindsight also have applied a different form of discourse analysis, such as for example Van Leeuwen’s social actor analysis (although this is part of DHA), or even framing analysis as the victim frame kept coming up. The quantitative analysis would certainly have remained unchanged as it provided a direct overview of the status of refugee narration.

7.3. Future Research

It would be interesting to compare the results of this thesis with a critical discourse analysis of a corpus consisting of a selection of traditional Dutch newspapers or websites (e.g. *Volkskrant*, *AD*) in a few years from now. Perhaps these might adopt similar ways of representing refugees due to the Dutch media landscape’s interconnectedness (illustrated by *De Correspondent* being founded by old *NRC* journalists). Moreover, an eye should be kept on the development of these integrated refugee-frames, since these are part of a new development, and see if these change or stay the same, and perhaps influence the prevalence of the victim-frame. Lastly, the use of visual representation in the articles piqued my interest,

especially the choice of using either an illustration (mostly *De Correspondent* and sometimes *De Groene*) or a photograph, that sometimes did not feature any refugees. A follow-up or replication of this research could consider the value of visual analysis as well.

Source list

Ai, W. (2018, February 2). 'The refugee crisis isn't about refugees. It's about us'. *The Guardian*. Retrieved from <https://www.theguardian.com/commentisfree/2018/feb/02/refugee-crisis-human-flow-ai-weiwei-china>.

Atton, C. (2002) News Cultures and New Social Movements: radical journalism and the mainstream media. *Journalism Studies*, 3(4), 491-505. doi:10.1080/1461670022000019209.

Brouwer, J., van der Woude, M., & van der Leun, J. (2017). Framing migration and the process of crimmigration: A systematic analysis of the media representation of unauthorized immigrants in the Netherlands. *European Journal of Criminology*, 14(1), 100–119. <https://doi.org/10.1177/1477370816640136>

CBS. (2020, January 28). 'Aantal asielzoekers en nareizigers licht gedaald'. *Centraal Bureau voor de Statistiek*. Retrieved from <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2020/05/aantal-asielzoekers-en-nareizigers-licht-gedaald>.

Chouliaraki, L. (2012). 'Between Pity and Irony – Paradigms of Refugee Representation in Humanitarian Discourse'. In Moore, K., Gross, B. & Threadgold, T. (Eds.), *Migrations and the Media* (pp. 13-33). NY: Peter Lang Publishing.

Daalmans, S., Schaap, G. & Rovers, M. (2019). Loved and feared in fortress Europe: Framing the European refugee crisis. *Communications*, 0(0), pp. -. Retrieved 10 Feb. 2020, from doi:10.1515/commun-2019-2063

De Correspondent. (n.d.). *Manifest*. <https://decorrespondent.nl/manifest>.

De Groene Amsterdammer. (n.d.). *Over De Groene*. <https://www.groene.nl/over>.

Dekker, P. & den Ridder, J. (2019). Burgerperspectieven 2019|1. *Kwartaalbericht van het Continu Onderzoek Burgerperspectieven*. Sociaal Planbureau.

Entman, R. M. (2007). Framing bias: Media in the distribution of power. *Journal of Communication*, 57(1), 163–173. doi:10.1111/j.1460-2466.2006.00336.x

Europa-nu. (2019, April 12). 'Europese maatregelen in verband met migratie'. *Europa-nu*. Retrieved from https://www.europa-nu.nl/id/vhcmelu5xgfm/europese_maatregelen_in_verband_met.

Europa-nu. (2019, October 11). 'Minister Blok hekelt chantage met vluchtelingen'. *Europa-nu*. Retrieved from https://www.europa-nu.nl/id/vl2neeyja0w6/nieuws/minister_blok_hekelt_chantage_met

Fürsich, E. (2010). 'Media and the representation of Others'. *International Social Science Journal*, 61(199), 113-130. <https://doi.org/10.1111/j.1468-2451.2010.01751.x>.

Greussing, E. & Boomgaarden, H.G. (2017). Shifting the Refugee Narrative? An Automated Frame Analysis of Europe's 2015 Refugee Crisis. *Journal of Ethnic and Migration Studies*. 43(11), 1749-1774. doi: 10.1080/1369183X.2017.1282813

Hall, S. (1997). *Representation: Cultural Representations and Signifying Practices*. London: SAGE Publications.

Huisman, I. (2016). *Vluchtelingen: van massa naar mens: Een kritisch discours-analytisch onderzoek naar de representatie van vluchtelingen in Nederlandse kranten in september 2015*. Master Thesis. Utrecht University. Retrieved from dspace.library.uu.nl.

Jaworski, A. & Coupland, N. (2006). 'Introduction: Perspectives on Discourse Analysis'. In Jaworski, A. & Coupland, N. (Eds.), *The Discourse Reader*. (2nd edition, pp. 1-38). NY: Routledge.

Lawton, R. (2013). Speak English or Go Home: The Anti-Immigrant Discourse of the American 'English Only' Movement. *Critical approaches to discourse analysis across disciplines*, 7(1).

Looije, J. (2017). *De vluchteling: object of oorlogsslachtoffer? Een kritische discours-analyse naar de representatie van vluchtelingen in Nederlandse kranten*. Bachelor Thesis. Utrecht University. Retrieved from dspace.library.uu.nl.

Miltenburg, E., Dagevos, J. & Huijnk, W. (2019). *Opnieuw beginnen: Achtergronden van positieverschillen tussen Syrische statushouders*. SCP. Retrieved from https://www.scp.nl/Publicaties/Alle_publicaties/Publicaties_2019/Opnieuw_beginnen.

Moore, K., Gross, B. & Threadgold, T. (2012). (Eds.) *Migrations and the Media*. NY: Peter Lang Publishing.

Moussa, M. & Scapp, R. (1996). 'The Practical Theorizing of Michel Foucault: Politics and Counter-Discourse'. *Cultural Critique*, No. 33 (Spring), pp. 87-112. <https://www.jstor.org/stable/1354388>.

OneWorld. (2020, January 31). *Dit is het vernieuwde OneWorld*. <https://www.oneworld.nl/anders/achtergrond/dit-is-het-vernieuwde-oneworld/>

OneWorld. (n.d.). *Over ons*. <https://www.oneworld.nl/over-ons/>.

O'Shaughnessy, M. & Stadler, J. (2005). *Media and Society: an Introduction*. Oxford: Oxford University Press.

Pai, H. (2020, January 1). 'The refugee 'crisis' showed Europe's worst side to the world'. *The Guardian*. Retrieved from <https://www.theguardian.com/commentisfree/2020/jan/01/refugee-crisis-europe-mediterranean-racism-incarceration>.

Refugees Deeply. (n.d.). *About*. <https://www.newsdeeply.com/refugees/about>.

Reisigl, M. & Wodak, R. (2017). 'The discourse-historical approach'. In Flowerdew, J. & Richardson, J.E., (Eds.), *The Routledge handbook of critical discourse studies*. Routledge.

Rothoff, M. *Subjectiviteit als geloofwaardig medicijn tegen de 'waan van de dag'? Een onderzoek onder lezers van De Correspondent*. Master Thesis. Leiden University. Retrieved from openaccess.leidenuniv.nl.

Schüller, S. (2017). *Flüchtlinge = vluchtelingen? Een onderzoek naar de representatie van vluchtelingen in twee Duitse en twee Nederlandse kranten voor en na de foto van Aylan Kurdi*. Master Thesis. Utrecht University. Retrieved from dspace.library.uu.nl.

USA for UNHCR. (n.d.). *What is a refugee?*. <https://www.unrefugees.org/refugee-facts/what-is-a-refugee/>.

Van Dijk, T.A. (1991). *Racism and the Press*. London & New York, NY: Routledge.

Wodak, R. (2015). 'Critical Discourse Analysis, Discourse-Historical Approach'. In Tracy, K., Ilie, C. & Sandel, T. (Eds.), *The International Encyclopedia of Language and Social Interaction*. doi: 10.1002/9781118611463/wbielsi116.

Wodak, R. (2001). 'The discourse-historical approach'. In Wodak, R. & Meyer, M. (Eds.), *Methods of Critical Discourse Analysis*. London: SAGE Publications.

<i>OneWorld</i> article name	Article length (number of words)	Date	Author name	Hyperlink
1. Nu niemand anders het doet vangen deze Griekse studenten vluchtelingen op	1647	04-03-2020	Edith Tulp	https://www.oneworld.nl/lezen/politiek/migratie/nu-niemand-anders-het-doet-vangen-deze-griekse-studenten-vluchtelingen-op/
2. Deze gevluchte journalist publiceerde vanuit een detentiecentrum	1563	01-11-2019	Ula Idzikowska	https://www.oneworld.nl/lezen/politiek/deze-gevluchte-journalist-publiceerde-vanuit-een-detentiecentrum/
3. Onze hulp maakt de trauma's van vluchtelingen alleen maar erger	1476	28-10-2019	Vivienne Matthies-Boon	https://www.oneworld.nl/lezen/ opinie/onze-hulp-maakt-de-traumas-van-vluchtelingen-alleen-maar-erger/
4. Hoe duizenden vluchtelingen op het kleine Malta overleven: Fotoreportage: het leven op 'tussenstation' Malta	1140	03-09-2019	Giacomo Sini Francesco Bassano	https://www.oneworld.nl/kijkenluisteren/fotoreportage/hoe-duizenden-vluchtelingen-op-het-kleine-malta-overleven/
5. Eritreeërs in Nederland moeten hun gezin al jaren missen	1485	02-09-2019	Joset van der Hoeven	https://www.oneworld.nl/lezen/politiek/migratie/eritreeers-in-nederland-moeten-hun-gezin-al-jaren-missen/
6. Dit vinden nieuwkomers zelf van het integratiebeleid: Ik ben een nummert om weg te werken	1862	17-07-2019	Roxane Soudagar	https://www.oneworld.nl/lezen/politiek/migratie/dit-vinden-nieuwkomers-zelf-van-het-integratiebeleid/
7. Hoe Europa's grootste vluchtelingenkamp veranderde in een spookdorp: De bewoners van het Siciliaanse vluchtelingenkamp zijn terug bij af	1493	11-07-2019	Jarron Kamphorst	https://www.oneworld.nl/anders/reportage/hoe-europas-grootste-vluchtelingenkamp-veranderde-in-een-spookdorp/
8. Komt Saïd ooit nog aan in IJsland? West-Afrikanen zitten vast in Marokko	1236	23-11-2018	Willemijn De Koning	https://www.oneworld.nl/lezen/politiek/migratie/komt-said-ooit-nog-aan-in-ijsland/

9.	Gevlucht en student, hoe is dat?	1075	12-09-2018	Zara Toksöz	https://www.oneworld.nl/lezen/politiek/migratie/gevlucht-en-student-hoe-is-dat/
10.	Hindernissen op de nieuwe Balkanroute: Migranten gestrand op de grens van Bosnië en Kroatië	1411	11-07-2018	Giacomo Sini Francesco Bassano	https://www.oneworld.nl/lezen/politiek/migratie/hindernissen-op-de-nieuwe-balkanroute/
11.	De IJssel: mijn steun en toeverlaat	971	18-05-2018	Hazem Darwiesh (with help from Karin Spaink Rena Netjes	https://www.oneworld.nl/lezen/politiek/migratie/de-ijssel/
12.	Syrische vluchtelingen raken hun huizen kwijt	821	19-06-2018	Rena Netjes	https://www.oneworld.nl/lezen/politiek/migratie/syrische-vluchtelingen-raken-hun-huizen-kwijt/
13.	Jong, dakloos en vluchteling	1066	11-06-2018	Jessica Maas	https://www.oneworld.nl/lezen/politiek/migratie/jong-dakloos-en-vluchteling/
14.	Op bezoek bij We Are Here	887	26-04-2018	Zara Toksöz Joris Van Gennip	https://www.oneworld.nl/lezen/politiek/migratie/we-are-here-in-beeld/
15.	Naakt voor de IND: Een pijnlijk IND verhoor	1456	09-04-2018	Hazem Darwiesh (with help from Karin Spaink Jaël In 't Veld	https://www.oneworld.nl/lezen/politiek/migratie/naakt-voor-de-ind/
16.	Azim werd bedreigd door de Taliban, maar of hij mag blijven?	1240	15-01-2018	Jaël In 't Veld	https://www.oneworld.nl/lezen/politiek/migratie/deel-2-grenzen-afghanen-europa/
17.	“Kinderen hebben superkrachten” Influencers: zet je in voor goede doel	1167	13-01-2018	Zola Can	https://www.oneworld.nl/lezen/politiek/migratie/kinderen-hebben-superkrachten/
	Sum: 21996				

<i>De Correspondent</i> article name	Article length (amount of words)	Date	Author	Hyperlink
1. Wil je weten wat de impact van Nederlandse bommen op Syrië is, vraag het de vluchtelingen hier	4084	17-02-2020	Lennart Hofman Marrit Woudwijk	https://decorrespondent.nl/10961/wil-je-weten-wat-de-impact-van-nederlandse-bommen-op-syrie-is-vraag-het-de-vluchtelingen-hier/17386643847485-ce3c76ea
2. Deze Syrische broers maken samen techno, hoewel ze duizenden kilometers van elkaar gescheiden zijn	2082	1-07-2019	Annelies Bontjes Leoni Nijland	https://decorrespondent.nl/9664/deze-syrische-broers-maken-samen-techno-hoewel-ze-duizenden-kilometers-van-elkaar-gescheiden-zijn/15329306280640-4d4f0981
3. Vijf jaar na de vluchtelingenpiek gaat het goed met de nieuwe Nederlanders, ondanks falend inburgeringsbeleid	2817	30-04-2019	Dick Wittenberg 'Correspondent World improvers' (wereldverbeteraars)	https://decorrespondent.nl/5384/vijf-jaar-na-de-vluchtelingenpiek-gaat-het-goed-met-de-nieuwe-nederlanders-ondanks-falend-inburgeringsbeleid/8540250932840-5b61681c
4. Mek zal altijd nieuwkomers blijven helpen, zoals hij ook werd geholpen toen hij naar Nederland vluchtte uit Ethiopië	2805	26-03-2019	Greta Riemersma 'specialized in refugees'	https://decorrespondent.nl/9313/mek-zal-altijd-nieuwkomers-blijven-helpen-zoals-hij-ook-werd-geholpen-toen-hij-naar-nederland-vluchtte-uit-ethiopie/14772540293005-f722d29c
5. Deze elektriciën wilde helemaal niet naar Europa – Libië was prima, totdat de NAVO-bommen vielen	1743	28-02-2019	Maïte Vermeulen 'Correspondent Migration'	https://decorrespondent.nl/9226/deze-elektricien-wilde-helemaal-niet-naar-europa-libie-was-prima-totdat-de-navo-bommen-vielen/14634538467010-79ce9277
6. Twee jaar integreren in het klein leert: echt Nederlands ben je als je het te druk hebt om met je burens om te gaan	3089	26-02-2019	Greta Riemersma 'specialized in refugees'	https://decorrespondent.nl/9219/twee-jaar-integreren-in-het-klein-leert-echt-nederlands-ben-je-als-je-het-te-druk-hebt-om-met-je-burens-om-te-gaan/14623434871815-5d63a8e6
7. In Syrië had arts Hanaa haar eigen medisch laboratorium. In Nederland moet ze opnieuw stage lopen	2510	04-02-2019	Dick Wittenberg 'Correspondent World improvers' (wereldverbeteraars)	https://decorrespondent.nl/9136/in-syrie-had-arts-hanaa-haar-eigen-medisch-laboratorium-in-nederland-moet-ze-opnieuw-stage-lopen/14491777957360-43c16e3d

8.	De Syrische familie Alrashed maakte moeilijk Nederlandse vrienden. Nu komen de burens dagelijks op de koffie	2479	15-01-2019	Greta Riemersma 'specialized in refugees'	https://decorrespondent.nl/9085/de-syrische-familie-alrashed-maakte-moeilijk-nederlandse-vrienden-nu-komen-de-burens-dagelijks-op-de-koffie/14410880335225-896e04f0
9.	De Syrische kok Omar wilde op eigen benen staan in Nederland. Zijn recept: nieuwe vrienden	2819	18-12-2018	Dick Wittenberg 'Correspondent World Improvers (Wereldverbeteraars)'	https://decorrespondent.nl/9018/de-syrische-kok-omar-wilde-op-eigen-benen-staan-in-nederland-zijn-recept-nieuwe-vrienden/14304603066930-830f85b5
10.	Moet ik terug naar Syrië, ondanks het gevaar? Vluchtelingen zoals ik maken zich zorgen	1500	10-12-2018	Linda Bilal Translated by Arabist Jan Hoogland Dick Wittenberg (Ed.) 'Correspondent World Improvers (Wereldverbeteraars)'	https://decorrespondent.nl/8964/moet-ik-terug-naar-syrie-ondanks-het-gevaar-vluchtelingen-zoals-ik-maken-zich-zorgen/14218946761140-f570adb8
11.	Assad lokt vluchtelingen terug naar Syrië (terwijl ze daar allesbehalve veilig zijn) (in cooperation with Refugees Deeply)	3944	26-10-2018	Charlotte Alfred Ali Khedr	https://decorrespondent.nl/8820/assad-lokt-vluchtelingen-terug-naar-syrie-terwijl-ze-daar-allesbehalve-veilig-zijn/13990529945700-dae60944
12.	Te veel regels, te netjes: Duitsland zit vooral zichzelf in de weg bij de opvang van al zijn vluchtelingen	3898	12-10-2018	Sophie Derkzen 'specialized in Germany'	https://decorrespondent.nl/8775/te-veel-regels-te-netjes-duitsland-zit-vooral-zichzelf-in-de-weg-bij-de-opvang-van-al-zijn-vluchtelingen/13919149690875-cb4ccaf2
13.	Zo geeft Nederland vluchtelingen kans op werk. Maar wel in Jordanië (translated from <i>News Deeply</i>)	2401	8-02-2018	Daniel Howden Hannah Patchett Translated by Monique ter Berg	https://decorrespondent.nl/7909/zo-geeft-nederland-vluchtelingen-kans-op-werk-maar-wel-in-jordanie/12545476342465-e435cbe6
14.	Deze vluchtelingen willen Syrië weer opbouwen	2005	25-01-2018	Lennart Hofman 'Correspondent Hidden wars' (Verborgene oorlogen)	https://decorrespondent.nl/7774/deze-vluchtelingen-willen-syrie-weer-opbouwen/12331335577990-414cbc8f
		Sum: 38176			

<i>De Groene Amsterdammer</i> article name + alternative title	Article length (amount of words)	Date	Author	Hyperlink
1. Vluchtelingen wagen de overtocht vanuit De Panne (ends with updated statistics of the Missing Migrant Project)	410	29-01-2020	Warda El Kaddouri	https://www.groene.nl/artikel/vluchtelingen-wagen-de-overtocht-vanuit-de-panne
2. In Moria huilen de kinderen niet meer (ends with updated statistics of the Missing Migrant Project)	404	11-12-2019	Carien Westerveld	https://www.groene.nl/artikel/in-moria-huilen-de-kinderen-niet-meer
3. WhatsApp-auteur ontsnapt van Australisch detentie-eiland (ends with updated statistics of the Missing Migrant Project)	396	20-11-2019	Maarten van Dun	https://www.groene.nl/artikel/whatsapp-auteur-ontsnapt-van-australisch-detentie-eiland
4. Sterven in een koelwagen (ends with updated statistics of the Missing Migrant Project)	412	30-10-2019	Irene van der Linde	https://www.groene.nl/artikel/sterven-in-een-koelwagen
5. Italiaanse duikers geven naamloze doden hun waardigheid terug koelwagen (ends with updated statistics of the Missing Migrant Project)	428	23-10-2019	Irene van der Linde	https://www.groene.nl/artikel/italiaanse-duikers-geven-naamloze-doden-hun-waardigheid-terug
6. Razzia's in Athene: Met knuppels en geweren de vluchtelingen te lijf (alt. Griekenland verjaagt vluchtelingenzinnen uit Athene)	3947	02-10-2019	Ingeborg Beugel	https://www.groene.nl/artikel/met-knuppels-en-geweren-de-vluchtelingen-te-lijf
7. Asiel in de Friese mienskip 'Wij raakten geïnspireerd door Mattheüs 25:35' (alt. Mienskip: Hoe verging het vluchtelingen in zes Friese dorpjes)	3485	10-07-2019	Inge Oosterhoff	https://www.groene.nl/artikel/wij-raakten-geïnspireerd-door-mattheus-25-35
8. De jongen die zoveel wilde zeggen 'Ik ga u nu gewoon knuffelen' (alt. Heldin in Assen: Waarom Kiza Magendene door zijn oud-lerares mevrouw Van Schaik ging knuffelen)	2505	10-07-2019	Kiza Magendane	https://www.groene.nl/artikel/ik-ga-u-nu-gewoon-knuffelen
9. Vluchtelingenmars in Griekenland: 'We zijn mensen. We zijn geen dieren' (alt. Het hardvochtige EU-beleid jaagt vluchtelingen naar de Noord-Griekse grens) (is a more extensive version of article 10)	4175	10-04-2019	Ingeborg Beugel	https://www.groene.nl/artikel/we-zijn-mensen-we-zijn-geen-dieren

10.	De mars van de wanhoop (alt. Vluchtelingen verzamelen zich aan de Noord-Griekse grens)	2795	05-04-2019	Ingeborg Beugel	https://www.groene.nl/artikel/de-mars-van-de-wanhoop
11.	In de ban van de Europese droom: 'Italië is net zo erg als Libië' (alt. Zonder papieren: In Rome betalen Afrikaanse migranten een hoge prijs voor hun Europese droom)	3844	03-04-2019	Kiza Magendane	https://www.groene.nl/artikel/italie-is-net-zo-erg-als-libie
12.	De Afghaanse asiel-loterij: 'Ik ga nog voor geen 200.000 euro terug' (alt. De asiel-loterij: Waarom Afghanen in Nederland zelden een verblijfsvergunning krijgen. En in Frankrijk wel)	3988	03-04-2019	Helen Kooijman	https://www.groene.nl/artikel/ik-ga-nog-voor-geen-200-000-euro-terug
13.	De hel van Samos 'Het is hier erger dan in Irak' (alt. Griekenland en Europa houden duizenden vluchtelingen doelbewust vast in onleefbare kampen)	3178	20-11-2018	Jan De Deken	https://www.groene.nl/artikel/het-is-hier-erger-dan-in-irak
14.	Reportage: Van vluchteling tot programmeur Uit de twilight zone (alt. De vluchtelingen van HackYourFuture hebben binnen een half jaar een goed betaalde baan)	2433	31-10-2018	Irene van der Linde	https://www.groene.nl/artikel/uit-de-twilight-zone
15.	Vijf documentaires over vluchtelingen (alt. Een week vol hartverscheurende documentaires over vluchtelingen)	1548	05-10-2018	Walter van der Kooi	https://www.groene.nl/artikel/vijf-documentaires-over-vluchtelingen
16.	Gesloten grenzen: Het lelijke gezicht van Europa (alt. Europees vluchtelingenbeleid: Aan onze zuidgrenzen lijken mensenrechten er niet meer toe te doen)	4047	30-10-2018	Irene van der Linde	https://www.groene.nl/artikel/het-lelijke-gezicht-van-europa
17.	Team Entree helpt Syriërs in Amsterdam : 'Wij hebben gaten in het hart' (alt. Integratie vluchtelingen: Hoe Amsterdamse klantmanagers statushouders wél aan een baan helpen)	1896	08-06-2018	Irene van der Linde	https://www.groene.nl/artikel/wij-hebben-gaten-in-het-hart
18.	Kroatië en asielzoekers zijn tot elkaar gedoemd: 'Het wordt onhoudbaar' (alt. Vluchtelingen: West-Europa stuurt asielzoekers steeds vaker terug naar Kroatië)	3669	11-04-2018	Janine Meijer	https://www.groene.nl/artikel/het-wordt-onhoudbaar

19. 'Dance or Die': Meer dan een toenadering (alt. 'Dance or Die', het wonderbaarlijke verhaal van Ahmad Joudeh)	519	21-03-2018	Walter van der Kooi	https://www.groene.nl/artikel/meer-dan-een-toenadering
20. Moria, ooit het 'beste' vluchtelingenkamp van Griekenland, is nu het slechtste	1028	12-03-2018	Walter van der Kooi	https://www.groene.nl/artikel/moria-ooit-het-beste-vluchtelingenkamp-van-griekenland-is-nu-het-slechtste
Sum: 45107				

Overview quantitative data per platform

<i>OneWorld</i> article	Type of refugee voice usage	Amount of words	Percentage of total article length
1.	Reference	116	7
1.	Quote	224	13
2.	Reference	1365	87
2.	Source	177	11
3.	Quote	190	13
4.	Quote	181	16
4.	Reference	136	12
5.	Reference	620	42
5.	Quote	257	17
6.	Source	336	18
7.	Reference	257	17
7.	Quote	391	26
8.	Source	741	60
9.	Narrator (interviewee)	1075	100
10.	Quote	388	27
11.	Narrator (writer)	971	100
12.	Reference	219	26
12.	Source (implicit refugee)	194	24
12.	Source	230	28
13.	Quote	103	9
13.	Reference	777	73
14.	Narrator (interviews)	637	72
14.	Reference	133	15
15.	Narrator (writer)	1442	99
16.	Quote	346	28
16.	Reference	218	17
17.	Reference	397	34

<i>De Correspondent</i> article	Type of refugee voice usage	Amount of words	Percentage of total article length
1.	Reference	894	22
1.	Source	1268	31
2.	Narrators	1595	77
2.	Reference	326	16
3.	Reference	2817	100
4.	Source	2001	71
4.	Reference	641	23
5.	Reference	293	17
5.	Narrator (interviewee)	1371	79
6.	Reference	781	25
6.	Source	742	24
7.	Narrator (interviewee)	2510	100
8.	Reference	1768	71
8.	Source	399	16
9.	Reference	2069	73
9.	Source	561	20
10.	Narrator (writer)	1500	100
11.	Reference	2539	64
11.	Quote	326	8
12.	Reference	1116	29
12.	Quote	201	5
13.	Reference (does use a refugee as a source who is unable to speak)	2401	100
14.	Reference	739	37
14.	Quote	826	41

<i>De Groene Amsterdammer</i> article	Type of refugee voice usage	Amount of words	Percentage of total article length
1.	Reference	410	100
2.	Reference	298	74
2.	Quote	53	13
3.	Reference	310	78
3.	Quote	46	12
4.	Reference	412	100
5.	Reference	428	100
6.	Reference	2525	64
6.	Quote	185	5
7.	Reference	2454	70
7.	Quote	107	3
8.	Narrator (writer)	2505	100
9.	Reference	4055	97
9.	Quote	120	3
10.	Reference	1971	70
10.	Source	824	29
11.	Narrator (writer)	2597	67
11.	Source	1391	36
12.	Reference	3224	81
12.	Quote	764	19
13.	Reference	2616	82
13.	Source	562	18
14.	Reference	2111	87
14.	Quote	322	13
15.	Reference	1548	100
16.	Reference	3638	90
16.	Quote	409	10
17.	Reference	1338	70
17.	Source	558	29
18.	Reference	3175	86
18.	Quote	494	13
19.	Reference	519	100
20.	Reference	1028	100

Overview Discourse Segments per platform (*about refugees*), long quotes in cursive

OneWorld article	Referring keywords	Fragments
1.	Vluchtelingen, ze, gevluchte mensen, migranten, statushouders	kunnen geen kant op: mogen ze niet, biedt ze geen opvang laten in hun collegezalen wonen. te laten bivakkeren “Ze waren er opeens”, binnengelaten en geholpen met kleren en eten. weer door zou laten. doet weinig om hen huisvesting of werk te bieden letterlijk geen kant op kunnen. krijgt tijdelijke huisvesting aangeboden, komen letterlijk op straat te staan, werk noch huisvesting biedt. zorgen weliswaar voor genoeg kleren en eten, maar slapen op een dun matje op de koude stenen vloer en geen enkele privacy eisen hun tol. Het geeft me een rotgevoel hoe de regering met de migranten omgaat” hadden problemen en die worden alleen maar groter. Op een dag moeten ze weg ‘onze vluchtelingen’
2.	Migranten, vluchtelingen, Journalist en schrijver Behrouz Boochani, asielzoekers	onderbrengt, op vrije voeten, ontvluchte, jaar in gevangenschap in detentie geplaatst, mentale en fysieke wrakken waar mensen seks hebben maar waar ook polsen worden doorgesneden, moesten zien te overleven
3.	Vluchtelingen, Syriërs	leren dat zelf hun trauma kunnen oplossen, leren nieuwe vaardigheden. <i>Vrouwen en kinderen worden gezien als een uiterst kwetsbare groep (die gered moet worden), terwijl de (Arabische) man veelal wordt afgeschilderd als een potentieel gevaar, een agressieve tijdbom. Zo ’n benadering reproduceert stereotypen over ‘de Arabische cultuur’ en ‘de Syrische vluchteling’ en is bovendien zelden een oplossing voor de onderliggende oorzaken van geweld. voorheen een goede baan, afgesloten van de samenleving mogen niet werken, vervelen zich, hebben geen vooruitzicht en zijn gefrustreerd. Syrische vader met een zoontje van vijf, chronische hartziekte lijdt waaraan hij elk moment kan overlijden. Hij heeft dringend een intensieve levensreddende operatie nodig, maar de WHO vergoedt alleen de kosten van een operatie als dit jongetje letterlijk op dát moment aan het overlijden is. Dus kreeg het kind geen hulp en werd de man naar ons doorgestuurd voor ‘anger management’-training.</i>
4.	Vluchtelingen, migranten, bootvluchtelingen	geïsoleerd en in de steek gelaten. op weg van of naar hun nieuwe werkplek. onder te brengen. onder te brengen. <i>Ze ontvangen een minimuminkomen, maar geen voedsel of andere hulpdiensten. Mensen hebben in deze overvolle opvangcentra bewegingsvrijheid om naar school of werk te gaan, maar wie besluit het centrum te verlaten, kan niet meer terugkeren. Personen zonder documenten of met een verlopen visum worden in detentie geplaatst. Dit kan onder bepaalde voorwaarden, of wanneer informatie over de vluchteling ontbreekt, voor onbepaalde tijd worden verlengd. neergezet als ziekteverspreiders en islamitische indringers, uitgesloten en gemarginaliseerd. gebroken dromen van jonge mensen</i>
5.	Eritrese vluchtelingen	kinderen moeten achterblijven, wreed gestraft, neergeschoten, risicovol. Nareisaanvraag zelden ingewilligd. onmogelijk is om aan officiële documenten te komen. <i>Identiteitsbewijzen bezitten is niet de norm in Eritrea en door ze aan te vragen brengen mensen zichzelf in levensgevaar.</i>

6.	Nieuwkomers, vluchtelingen, migranten	blijven ongehoord, stemmen klinken luid en duidelijk door
7.	Bewoners van het vluchtelingenkamp, vluchtelingen, ongedocumenteerde vluchtelingen, 'sociaal gevaarlijke' personen	terug bij af. Zonder enig uitzicht, wachten hun overplaatsing naar een nieuwe locatie af. voor het karretje van maffiose groeperingen worden gespannen, belanden in de prostitutie, eindigden als drugsdealers voor maffiaclans of werden door boeren uit de buurt ingezet als onderbetaalde werkkrachten. slaven.
8.	West-Afrikanen, migranten, vluchtelingen	zitten vast. pakt de politie ook Afrikanen op straat op om hen vervolgens naar Casablanca of andere steden meer in het zuiden te vervoeren.
10.	Migranten, vluchtelingen	Zitten vast, gestrand. kunnen niet verder, worden opgevangen. op agressieve wijze teruggestuurd, proberen te bereiken. de wonden die de Kroatische politie ze oplevert: rond het tentenkamp kom je constant mensen tegen met hun armen en benen in het gips, of brandwonden van sigaretten op het lichaam. leven vreedzaam naast elkaar.
12.	Syrische vluchtelingen, gevluchte Syriërs	dreigen hun huis te verliezen. Kunnen niet terug te huis, worden niet gecompenseerd. hebben eronder te lijden.
13.	Vluchteling, statushouders, jongeren	jong, dakloos. staan er alleen voor. niet redden in hun eentje en ook niet altijd de juiste keuzes maken. <i>Soms hebben deze jongeren wel een kamer gehad maar is de begeleiding te kort geschoten en konden ze de huur niet meer betalen. Of ze krijgen problemen omdat ze andere vluchtelingen in huis namen, waardoor er overlast ontstond.</i> kwetsbare groep. eenzaamheid en financiële problemen. dreigde dakloos te raken, zat diep in de schulden en was gokverslaafd, nauwelijks begeleiding. bevinden zich in een destructieve situatie.
14.	Vluchtelingencollectief, ongedocumenteerde vluchtelingen	strijdt voor een beter beleid, kunnen niet worden uitgezet.
17.	Vluchtelingenkinderen	verloren niet hun optimisme ondanks de verschrikkelijke situatie, gaf de volwassenen heel veel kracht. niet als vluchtelingen afschilderen, hebben net als andere kinderen dromen. kunnen naast hun bestaan als 'vluchteling' ook heel grappig, sportief, gek of verlegen zijn. vonden ze prachtig, hebben ze laten nadenken over hun leefwereld. <i>Ondanks de trauma's en problemen van de vluchtelingen, vertelden de kinderen Debra en Annegien toch over hun dromen en hoop voor de toekomst.</i> hebben zoveel kracht. heeft haar tweelingbroer en ouders moeten achterlaten in Damascus, miste haar familie erg. kwetsbaar, superkrachtig beeld, sterk.

De Correspondent article	Referring keywords	Fragments
1.	Vluchtelingen uit Syrië, duizenden vluchtelingen	belangrijkste stem ontbreekt, praat met hen. <i>Steeds als je probeert te vertellen wat er in jouw land aan de hand is, wil praten over de dood en verderf die de bommen zaaien, ' Wel luisteren ze graag naar je persoonlijke vluchtverhaal, en dan vooral naar het deel waarin je met je familie in een gammal bootje de zee overstak. Om je vervolgens op het hart te drukken dat je de ellende beter achter je kunt laten. Dat je dankbaar</i>

		<p><i>moet zijn voor wat je nu hebt.</i> belevenis anders, konden moeilijk hun verhaal kwijt. geraakt zijn door het oorlogsgeweld. druppelen een voor een het land binnen. Stuitten op hetzelfde onbegrip. wantrouwen neemt toe, stellen deze vragen liever niet openlijk. waarom luisterden we niet naar al die Syriërs die ons jarenlang een heel ander verhaal vertelden?</p>
2.	De uit Syrië gevluchte broers Manar en Fares	<p>niet in woorden uit te drukken, melodieën uit hun jeugd in Syrië. Hij viel meteen op, onze slanke buurjongen, met zijn lange zwarte haren, volle baard en grote bril. <i>Hoe oneerlijk het voelde dat we Manar niet gewoon konden meenemen naar zijn broer. Wij wel, hij niet.</i></p> <p>Op het eerste gezicht lijkt hij met zijn opgeschoren kapsel, gespierde armen en strakke T-shirt in niets op zijn broer. Afgezien van die zelfverzekerde blik, die herkennen we van Manar. koos dan ook voor een bijbaan in de muziekindustrie, een slimme keuze. had alles waar een man van droomde. zorgeloze leven veranderde door de oorlog. <i>Deze jongens, onze leeftijdsgenoten, woonden kort geleden nog in een wijk waar talloze bommen vielen, realiseren we ons. We proberen het ons voor te stellen.</i> Krijgen niet eerlijk betaald. kon geen kant meer op, blijven muziek maken.</p>
3.	70.000 vluchtelingen, nieuwkomers, Eritrese nieuwkomers	<p>vestigden zich hier. spreken Nederlands en voelen zich thuis. toevlucht zochten, strandden. geen nieuwkomers meer, maar blijvers. optimistisch maar niet alles gaat goed.</p> <p><i>Omar Sbeini Den Bosch heeft een eigen cateringbedrijf. Huda Alrashed uit het Groningse Glimmen is overblijfmoeder op de basisschool en vrijwilliger in de bieb. Hanaa Subeh uit Hoofddorp hoopt volgend jaar als basisarts te worden erkend. Ali Awadalla volgt een ict-opleiding. En Gilemariam, Tewelde uit Amsterdam, werkt als elektromonteur.</i></p> <p>geen representatieve afspiegeling. vooruitgang, meerderheid heeft aan de eisen voldaan. merendeel van de nieuwkomers doet de taalexamen op het basisniveau en mijdt de cursussen op een hoger niveau uit vrees om niet tijdig te slagen. ontevreden over de kwaliteit. maakte indruk, wilde eigen geld verdienen, aardig geïntrigeerd. gaat relatief goed, loopt stage, verloor veel tijd, op eigen kracht.</p> <p><i>Eritrese nieuwkomers hebben vaak moeite een passende taalcursus te vinden. Instanties ervaren hen als wantrouwend, weerbarstig en moeilijk te activeren. Hun sociale contacten beperken zich vooral tot de eigen kring. Nog vrijwel niemand werkt. Er gaapt een kloof tussen hen en de Nederlandse samenleving.</i></p> <p>Vinden massaal en plek in onze samenleving die voortaan ook van hen is. wachten nodeloos lang op de zekerheid dat ze in Nederland mogen blijven. hadden al gehuisvestigd moeten zijn.</p>
4.	Eritrese nieuwkomers, nieuwkomers, Eritrese mannen	<p>Geholpen. eerder ontmoet, herken hem niet, leek te schrikken, aarzelend. lachend in de ogen, rap Nederlands. voetbalde, ontspannend maar ook nuttig, vragen stellen.</p> <p>man met een open gezicht die zegt dat hij écht blij is in Nederland.</p> <p>snappen niets, weinig contact. op grote schaal werkloos. Ze hebben problemen met alcohol en huiselijk geweld. laten zien dat de werkelijkheid wat genuanceerder én hoopvoller is. druk bezig hun weg te vinden.</p>

		moeten in Eritrea soms tien jaar in militaire dienst, kleiner en magerder, tocht naar Europe levensgevaarlijk. makkelijke prooi, belanden in de hel. hebben van het Westen niets meegekregen. beginnen opnieuw. hebben nog lang moeite met het nemen van eigen beslissingen, individualisme en vooroordelen en discriminatie.
5.	Afrikaanse migranten	zoeken een beter leven. valt op, afgezonderd, lijkt tevreden. staat in contrast met de andere Nigerianen; zien er gebroken, teleurgesteld, verslagen uit. strandden, gevangen gezet, enige uitweg. woonde in Libië, spreekt vloeiend Arabisch.
6.	jonge vluchtelingen, Syriërs	wonen samen met Nederlanders. vertrokken, cultuurshock was te groot. hebben zich aangepast aan het drukke Nederlandse leven. spreekt tamelijk vloeiend Nederlands.
8.	De Syrische familie Alrashed, de Syrische Huda en Mahmoud Alrashed	maakte moeilijk Nederlandse vrienden. lastig aarden, kostte veel tijd om een band op te bouwen. is gelukt, dankbaar. woedend, had familie kunnen helpen. brengt gezin tot bedaren, kalm. Ondanks tegenslag zijn ze dankbaar. zijn bevriend geraakt. zichzelf overplanten naar een ander deel van de wereld. vrijwilliger, baan, gaan naar school. wekken de indruk dat ze gelukkig zijn. kwestie van houding. de Alrasheds zijn dankbaar als iets lukt en dankbaarheid sleept hen er ook doorheen als iets niet lukt. hebben in hun Nederlandse bestaan genoeg tegenslag gehad. Soms zijn ze boos, gedeprimeerd of wanhopig – Huda en Mahmoud zijn geen supermensen. aanhoudend zorgen. wachten niet af. regelde zelf een baan. werken hard aan hun sociale contacten.
9.	Syriër Omar Sbeini, de Syrische kok Omar	Ontvluchtte, is kok, spreekt vloeiend Nederlands, aan de overheid weinig gehad. liet zijn uitgebreide familie noodgedwongen achter, vond een nieuwe, bouwde een nieuw bestaan op. <i>Van zombie die met lege ogen op de bank lag, ontwikkelde Omar zich tot gedreven kok die met een fonkelende blik en brede grijns achter het fornuis staat. Met onmisbare hulp van zijn vrienden.</i> werd begeleid door een groep Nederlandse vrienden. een bevlogen kok. dreigde ook weer te verliezen, weigerde te gaan. namen hem in huis. kreeg onderdak. bloeide langzaam op. haakte af, leerde snel de taal, werd deel van het gezin. had het ook moeilijk, zombie, geplaagd door nachtmerries.
11.	groepen vluchtelingen, gevluchte Syriërs	allesbehalve veilig. zijn een onderhandelingsinstrument geworden. durven niet terug naar huis. verkeerden in hevige tweestrijd voor ze meegingen. Aan de ene kant wilden ze niets liever dan naar huis, tegelijkertijd waren ze bang in een instabiel land terecht te komen, waar hun vervolging wacht en de dienstplicht. <i>'Veel vluchtelingen zien zich voor de keuze geplaatst onder mensonterende omstandigheden te blijven wonen in een land dat hen afwijst, of met gevaar voor eigen leven terug te keren naar hun land van herkomst, dat ook niet op hen zit te wachten.'</i> slaan vaak opnieuw op de vlucht. <i>Veel vluchtelingen die zich noch regeringsaanhanger noemen, noch tegenstander van het regime, moeten zien te bepalen hoe de regering hen ziet. Ze speuren de lijsten van gezochte personen af op zoek naar hun naam en proberen via achtergebleven vrienden erachter te komen wat er gebeurt met mensen die terugkeren.</i> moeten bewijzen dat ze eigenaar zijn van hun huis. bij terugkeer tegengehouden, huis was verwoest.

12.	honderdduizenden vluchtelingen, migranten	werd verdeeld, kwam terecht in de hoofdstad. bivakkeerden dagenlang op straat of in geïmproviseerde tenten voor de deur. wacht een chaotisch onthaal.
13.	vluchtelingen, Syriërs	moeten een nieuw bestaan opbouwen. maakt een verlegen indruk. keren nog maar weinig terug. begint vooruitgang te boeken. hebben in de praktijk geen baan, gebruiken de vergunning om zich vrijer te kunnen bewegen. Met een werkvergunning op zak lopen zij niet het gevaar te worden opgepakt om naar een vluchtelingenkamp te worden gestuurd. hadden al een baan, illegaal. overgehaald om toestemming te vragen. hebben een beroep dat ze in Jordanië niet mogen uitoefenen.
14.	vluchtelingen, Syriërs	leeft buiten de vluchtelingenkampen, verkiest een zelfstandig bestaan in de stad. bouwen een nieuw bestaan op. worden steeds vaker gedwongen teruggestuurd. Syriërs hebben zodoende de keuze tussen simpel werk voor een karig loon, of hun hand ophouden bij hulporganisaties. Wat ontbreekt, zeggen ze, is de mogelijkheid om zelf aan een betere toekomst te werken. wil doorreizen, is werkeloos, heeft schulden. spanningen, huiselijk geweld. 'Syriërs willen worden gezien als mensen, niet als nummers. Ze willen leven in waardigheid en zelf een bijdrage leveren. generatie dreigt hun toekomst te verliezen.

<i>De Groene Amsterdammer</i> article	Referring keywords	Fragments
1.	Vluchtelingen, Afgaanse man	wagen de overtocht, zouden ze nooit halen. angst om opgepakt te worden, opnieuw op de vlucht geslagen. Veilig aan land geraakt. vroeg om hulp
2.	de honderden modderige kindervoetjes in slippers en Crocs kleuter met een kaalgeschoren hoofdje en gouden oorbelletjes (Precious)	wonden en zweertjes, gehoest, de luizen, de rotte tandjes en de geur van ongewassen lijven en plas die om de kinderen hing. vreemd was dat niet veel meer kinderen schreeuwden en huilden. Ze stonden uren in de rij te wachten, soms in de regen, tot ze aan de beurt waren. praat niet meer. Als een lappenpop.
3.	WhatsApp-auteur, Koerdische schrijver Behrouz Boochani	ooggetuige en slachtoffer. beschrijft de uitzichtloze levens van de vluchtelingen die Australië ver van het vasteland opsluit. gaf een gezicht aan het Australische beleid om vluchtelingen zonder pardon op te sluiten als zij op eigen houtje naar het land komen. wist na zes jaar te ontsnappen.
4.	Pham Thi Tra My, een 26-jarige Vietnamese, een van de 39 doden, migranten, een Iraanse vrouw, een 28-jarige Eritreeër, geboren in Ethiopië	reis is niet gelukt, ga dood. sterven anoniem. verdronk, viel uit een bootje. overleefde de val niet.
5.	naamloze doden, vluchtelingen, jonge vrouw en een baby	<i>'De aanblik van die baby daar beneden was ondraaglijk', 'Het feit dat ze zo dicht naast elkaar lagen, en de manier waarop de armen van de vrouw waren gepositioneerd, geeft ons het vermoeden dat ze hem tot op het laatst dicht bij zich hield.'</i>

	Aminata uit Ivoorkust	riep even een gevoel van medeleven op. willen deze mensen hun waardigheid teruggeven. zat op de boot met twee zussen en hun kinderen, enige die de ramp overleefde.
6.	vluchtelingen, vluchtelingencommune, gezinnen en kinderen een groep ondernemende Syrische vluchtelingen Ahmed – 21 jaar, uit Syrië met ouders en vier broertjes en zusjes	zijn opgepakt. Onofficieel zijn het er vele tienduizenden meer. angst voor een derde razzia, sliepen op straat, op het strand, of in een park. kwamen als ratten in de val te zitten. Ze werden genadeloos van hun bedden en matrassen op de grond gerukt en uit hun rommelige maar knusse, zelfgebouwde kamertjes in de lokalen van het oude Atheense lyceum gehaald. gekrijs van de kinderen, het gehuil van de moeders en het geschreeuw van de mannen. Waar de opgepakte vluchtelingen met hun peuters en baby's naartoe waren gebracht wist niemand. <i>Vluchtelingen hadden meteen al hun buik vol van de bliksembezoekjes van geroutineerde verslaggevers die wat sensationele oneliners kwamen optekenen, en van fotografen die vooral uit waren op kiekjes van liefst zielige kindjes, huilende vrouwen, verslagen mannen. Ze waren nu juist niet verslagen, maar actief en optimistisch. Ze zorgden voor hun eigen bestaan, verzetten zich volop tegen een 'slachtofferrol'.</i> <i>Mensen poepen en plassen tussen doeken op stokken. Van de stank ga je kotsen. Iedereen heeft dode ogen. En de kinderen, de kinderen, dat is het ergste. Niemand geeft de mensen informatie. Diep wantrouwen is allesoverheersend. Een Afghaanse jongeman met zijn gehandicapte bejaarde moeder die midden tussen de stront en urine op een helling vastzit vertelde me dat dit dé plek op aarde moet zijn waar geen hoop meer is.' Vluchtelingen probeerden uit alle macht de vrouw en kinderen te redden, maar moesten toekijken hoe ze voor hun ogen verbrandden.</i> weigerden de inhumane toestanden te accepteren, kraakten. <i>kozen voor een zelfstandig bestaan zonder enige hulp van de Griekse staat, de EU en de UNHCR en stichtten een commune van vooral gezinnen, alleenstaande ouders met kinderen, en onbegeleide jongeren. Ze verbouwden zelf groente op het platteland tussen Athene en Thebe, op stukken braakliggende landbouwgrond dat ze van 'boeren-af' huurden. Ze kregen hun kroost op scholen in de buurt, waar het samen met Griekse kinderen les had. En ze organiseerden zelf opleidingen, medische hulp en de distributie van donaties van voedsel, kleren en beddengoed verkregen dankzij piepkleine ngo's .</i> schor, ogen zijn leeg. apathisch staart.
7.	een ontheemd gezin, de familie Yasin	verregend, veel later dan verwacht. wat onwennig. <i>Deze mensen komen uit een miljoenenstad. Kunnen ze hier wel aarden? Soms denk ik: wat doen we ze aan, wat hebben we veroorzaakt?' 'zijn getraumatiseerd'.</i> <i>De vader geeft na verloop van tijd aan dat hij nooit naar het dorp had willen komen maar van het COA te horen kreeg dat ze anders op straat kwamen te staan. Hij heeft als analfabeet enorme moeite met de taal en klaagt dat hij elke week uren met</i>

	<p>een Syrisch gezin met drie kinderen</p> <p>Nezar en Mouna</p> <p>de Syrische familie in Jowert</p>	<p><i>de bus onderweg is naar inburgeringscursussen en de supermarkt. Zijn vrouw moet regelmatig naar het ziekenhuis, waarop vrijwilligers een carpool opzetten. Iedereen doet zijn best om het te laten slagen, maar al snel geeft het gezin aan te willen verhuizen naar het zuiden van het land, naar een grote stad. Liepen helemaal vast. twee oudste zoons blijven achter, maar willen niet blijven.</i></p> <p>waren in het begin heel blij. Maar al na een paar maanden geeft het gezin aan weer te willen vertrekken. <i>'Het is hier heel anders dan in een stad als Aleppo. Daar heb je alles om de hoek. Wij hebben hier één buurtsuper. Het openbaar vervoer is niet denderend geregeld en ze hadden zelf geen rijbewijs. Het was vrij snel duidelijk dat ze hier niet gelukkig waren. Spanningen lopen op. 'Ze wilden eigenlijk meteen vertrekken, maar dat kon natuurlijk niet. Daar waren ze teleurgesteld en boos over en dat zorgde wel voor wat botsing.'</i></p> <p>maken er samen het beste van. contact is goed, maken snel vrienden. kinderen kunnen niet naar Nederland komen. worden bedreigd door een vader met een mes. willen vertrekken, zijn eerder intimidaties geweest.</p>
<p>9.</p>	<p>Stefanos Jaf, een Koerdische Irakees die jaren geleden in Griekenland asiel kreeg en voor de Koerdische tv-zender Pishti-News werkt</p> <p>vluchtelingen</p> <p>vluchtelingen, vooral Koerdische Irakezen</p> <p>statushouders</p>	<p>met hem alles begonnen, had de organisatoren ontdekt, had hen onherkenbaar geïnterviewd. klinkt schor. is versmolten met de wanhopige demonstranten. duikt voortdurend overal op, druk pratend in zijn microfoon, trouw gevolgd door zijn cameraman die nooit ophoudt hem te filmen. Op de Facebook-pagina van Pishti-News is zijn eindeloze verslag te zien. We verstaan er geen woord van.</p> <p>frustratie nam meer dan ooit toe, werden ongedurig, zagen een carrière definitief in rook opgaan. voelt als een knusse familiecamping. zullen veel kinderen ziek worden, mogen niet verder, apathisch. hebben een treinstation bezet. zijn misleid door valse berichten op sociale media, zijn voorgelogen dat de grens open gaat. De verslaggever stelt ook dat kinderen en baby's door vluchtelingen als 'schilden' worden gebruikt.</p> <p>begonnen zich opeens via Whatsapp te organiseren. zagen in dat zij zelf iets moesten doen. <i>Als ze maar met genoeg waren, het liefst met tienduizenden, konden ze misschien een massale grensoversteek afdwingen. Desnoods met geweld. Hoe ze vervolgens dwars door Albanië of Noord-Macedonië via Montenegro of Servië, Bosnië, Kroatië en Slovenië bij de Duitse grens moesten komen, daarover werd niet echt nagedacht. En al helemaal niet over of Duitsland dan zijn grenzen zou openen. Dat Merkels 'Wir schaffen das' voorgoed verleden tijd was, deed er niet toe. Niemand weet meer wie het bedacht, wanneer het een naam kreeg, maar eind 2018 gonsde het in allerlei besloten WhatsApp-groepen van berichten over een 'Glitter Of Hope March' (Sprankje Hoop Mars), ergens in de lente, wanneer het weer wat warmer zou zijn.</i></p> <p>moeten dan ook uit hun woning, moeten hun biezen pakken. Mensen die koppig blijven zitten, en dus binnenkort uitgezet zullen worden, krijgen voor straf per direct geen toelage meer. <i>Waar moeten al die dakloze en werkloze mensen, al dan niet</i></p>

	<p>vader van een familie, bij elkaar drie tentjes vol, komen uit Palestina</p> <p>Khatab Aljanabi, is Koerdisch Irakees</p> <p>de jezidi's</p> <p>een man</p>	<p><i>met kinderen, naartoe? De heuvels, bossen, bergen in? De stranden op? Naar dorpen en steden? Om daar op straat of in vervallen en leegstaande gebouwen te leven? Niemand weet het. De vluchtelingen zelf al helemaal niet. De aankondiging van het ultimatum staat bol van verwijzingen naar cursussen, omscholingen en sites waar je je als werkzoekende kunt inschrijven, maar het is als een labirint waar je nooit uitkomt.</i></p> <p>magere man met indringende blik, wil zijn papieren laten zien. zwaaiend lachend, ogen zijn moe.</p> <p>aantrekkelijk jonge man, zegt dat hij ooit op Lesbos voor de ngo Movement on the Ground van Johnny de Mol werkte. verhaal is bizar, bijna ongeloofwaardig.</p> <p>'Ze beseffen dus dat ze waarschijnlijk nooit over de grens kunnen komen. Ze hebben een verhaal verzonnen waardoor ze hun plek behouden als het mislukt, die mars. Maar als ze pas maandag terugkomen, dan hebben ze echt een probleem.'</p> <p>schreeuwt emotioneel, in het Engels. bos microfoons aan zijn voeten, gilt.</p>
10.	<p>Vluchtelingen</p> <p>statushouders</p>	<p>verliezen hun huis en schamele uitkering. verzamelen zich. staan met hun rug tegen de muur. aantal nam niet af. krijgen alvast cash en kleren. zullen hetzelfde lot ondergaan. niet alleen de fysieke maar ook de psychische problemen onder vluchtelingen en vooral kinderen nemen dramatisch toe. moesten hun biezen pakken.</p>
11.	<p>Afrikaanse vluchtelingen en migranten, nieuwkomers</p> <p>Mamadou Lamine Cisse, een Senegalese jongeman, woont nu acht maanden in Rome</p> <p>Moustapha Aliou</p> <p>Lamine en zijn vrienden</p>	<p>droom vervullen, prijs betalen werden weggehaald, belanden op straat. hangen rond, aantal kijkt somber. Mensen hebben een heel lange tocht doorgemaakt, ze zijn in Libië mishandeld en hebben trauma's, maar dat wil nog niet zeggen dat ze niet kunnen spreken, dat ze niet gelijkwaardig behandeld moeten worden.' de rondhangende jongemannen staan symbool voor de ongewenste migrant. hebben die hoop opgegeven, proberen op andere manieren aan geld te komen. tussen wal en schip belanden en de criminaliteit kiezen als overlevingsstrategie.</p> <p>Met zijn lengte van twee meter en zijn 25 jaar bevindt Lamine zich duidelijk op zijn fysieke hoogtepunt.</p> <p><i>Op zijn hoofd heeft hij een opvallende zwarte muts met in witte letters: 'Queens get the money'. Daaronder draagt hij een zwarte jeans, een zwart T-shirt en een jasje van namaakleer. Zijn broek houdt hij omhoog met een neppe Gucci-riem. Op het eerste gezicht is hij een gewone twintiger die er verzorgd uitziet. Totdat hij begint te vertellen over zijn reis naar Italië en zijn verblijf in het tentenkamp.</i></p> <p>klaagt vooral.</p> <p>lijkt nostalgisch op de periode terug te kijken. tent is opvallend schoon.</p> <p>zijn netjes gekleed, met design-jeans en -schoenen. zijn huiverig voor medelijden.</p>
12.	<p>Afghaanse asielzoekers</p>	<p>meesten krijgen geen asiel. Een verblijfsvergunning bemachtigen in Europa is voor Afghanen als meedoen aan een loterij. gedwongen op het vliegtuig gezet. wachten op dit moment nog tientallen jongemannen maar ook Afgaanse gezinnen op uitzetting. Honderden andere Afghanen zijn</p>

	<p>Ahmad (38)</p> <p>jonge teruggestuurde Afghaanse asielzoekers</p>	<p>‘ondergronds’ gegaan of uit Nederland vertrokken naar een ander Europees land. vormen naast Syriërs de grootste groep asielzoekers, zitten nog zeker honderdduizend door heel Europa in procedure. zijn verre van geliefd, begaan statistisch gezien zelden misdrijven.</p> <p>klein, gedrongen, blote voeten in plastic slippers, trillende handen, wegschietende ogen. als je hem mag geloven.</p> <p>‘hun vormingsjaren in Europa hebben doorgebracht en onbekend zijn met sociale codes en normen in Afghanistan’ loopt groot risico. ‘Ze lopen het risico te worden gezien als “besmet” of “verwesterd”.’ zijn in een mum van tijd weer op weg naar Europa.</p>
13.	<p>ruim zeventienduizend vluchtelingen, asielzoekers</p> <p>kinderen</p> <p>vrouwen en kinderen</p>	<p>zitten klem. misnoegd. moesten teruggestuurd worden. zijn nog slechter af. ‘Ze krijgen een interview in 2020, sommigen zelfs in 2021. Ze worden verondersteld om nog twee jaar in natte tenten op een beslissing te wachten.’ hebben recht op een advocaat. kwetsbare vluchtelingen – kinderen, zwangere vrouwen, ernstig zieken en slachtoffers van foltering of seksueel geweld – hebben het recht om naar het vasteland te reizen, maar zijn daarvan vaak niet op de hoogte. zijn geen prioriteit.</p> <p>impact het grootst. traumatiseer opnieuw. kunnen niet naar school. staan in de rij voor eten.</p> <p>durven ’s nachts niet naar het toilet uit angst om overvallen of verkracht te worden.</p>
14.	<p>geselecteerde vluchtelingen en statushouders, een divers gezelschap van zo’n vijftig mannen en vrouwen uit onder andere Syrië, Turkije, Eritrea en Rusland</p>	<p>leren programmeren, iedereen vindt een baan. spoedden zich naar hun lokaal. zuchten dat ze er niets van begrijpen. <i>‘Je bent Syriër, je komt aan in een dorp in Nederland, je hebt geen netwerk, geen idee wat mensen willen, je komt uit het vakgebied, maar het is hier heel anders. Als er niemand is die je gaat helpen, hoe vind je dan werk?’</i> Vaak ziet hij dat vluchtelingen al een moeilijke weg achter zich hebben liggen. <i>‘Veel gemeenten zeggen tegen hen: “Ga maar schoonmaken of inpakken.” Daar zitten ook PhD’s bij, doktoren, ingenieurs, studenten die halverwege hun studie moesten vluchten.’</i> Maar zonder netwerk is het heel erg moeilijk hier werk te vinden.’ er zit talent bij dat onbenut blijft. honderd zijn afgestudeerd, iedereen direct werk gevonden. klein percentage vindt geen werk, vanwege persoonlijke problemen.</p> <p>zijn getalenteerd, hebben doorzettingsvermogen. moeten tijd investeren, wordt gelet op beheersing van het Engels, hun plannen voor de toekomst en sociale vaardigheden. hoeven niet te betalen. ‘Ze betalen met zweet, met hard werken’, ‘We geven zelden op, maar er is geen ruimte voor luiheid. Luiheid wordt niet getolereerd.’ weer terugbrengen in de professionele sfeer, weer geloven in zichzelf. ‘Ze zijn vluchteling, dat komt niet omdat ze een leuke tijd hebben gehad.’</p> <p>zijn trouwe werknemers. Ze willen stabiliteit, ze hebben veel meegemaakt, ze zijn heel loyaal en zullen niet snel jobhoppen.’ Vluchtelingen zitten in de twilight zone. Ze zijn nieuw hier, ze kennen de samenleving niet.’ Als ze leren programmeren, komen ze, hoopt hij, een stap verder. we hebben hun opleiding niet hoeven te betalen, ze komen hier, kunnen direct werken en meebetalen.</p>

15.	<p>Vluchtelingen</p> <p>Eritreeër Abraham</p> <p>een jongen uit Soedan</p> <p>Hassan, vijftiger uit Hama</p> <p>vluchtelingen met tijdelijke status</p>	<p>verdronken. De rouw, de wanhoop, het geschreeuw van de weinige vrouwen die overleefden maar partner of familieleden verloren en van wie een enkeling zich op een kist stort en die niet los wil laten; de pogingen tot troost en tot kalmeren door sommige mannen. tomeloze verdriet.</p> <p><i>Hij en zijn vrienden besloten naar het glorende daglicht te zwemmen. Een van hen raakte snel uitgeput en ze moesten afscheid van hem nemen. Een half uur later kon ook de ander niet meer en hij vroeg Abraham de families te vertellen wat er gebeurd was. Maar Abraham sleepte hem nog twee uur aan een arm mee, tot het echt niet meer ging. Hoe verder te leven na zoiets.</i></p> <p>uitzichtloosheid. hoop wordt steeds ijler. reageert af. woedeaanvallen. misschien beter terug naar Sudan, maar daar zullen ze hem te grazen nemen. ongemakkelijk, kans om zijn droom waar te maken is minuscuul. deprimerende teksten. gevlucht, in de hoop asiel te vinden waar zijn gezin hem kan volgen. vlucht levensgevaarlijk en onbetaalbaar. extra tragedie van het gezin: oudste dochter Yomna heeft kanker en krijgt chemo die zowel onbetaalbaar is als niet helpt. We horen haar radeloze gesproken bericht aan papa die al dagen niets heeft laten horen, wat bepaald niet verwijtbaar maar wel afschuwelijk is. De kijker hoopt op gezinshereniging op korte termijn! En op genezing hier van het kind.</p> <p>heeft een soort moeder gevonden, ontpopt zich, krijgen een eigen huis.</p>
16.	<p>alleenstaande jongens van zeven tot achttien jaar</p> <p>vluchtelingen en migranten, mensen in het vluchtelingenkamp Moria</p> <p>kinderen</p> <p>alleenstaande Syrische vader</p>	<p>iedereen snijdt zich, zag de littekens op de armen. uitzichtloze situatie. <i>Ze snijden zichzelf uit depressie, of in de hoop dat ze als kwetsbaar worden erkend, dat ze niet uit de beveiligde zone naar het grote kamp worden gestuurd als ze achttien zijn.</i> 'Hij hoorde schrijvende verhalen over wat vluchtelingen in de oorlog in Syrië meemaakten. 'Ze verdienen onze hulp, de beste zorg die we kunnen geven, niet dit, nu worden ze gestraft terwijl ze niets hebben gedaan.'</p> <p><i>Ze moeten voor het ontbijt drie tot vijf uur in de rij staan, deels in de volle zon, tussen hekken. Voor de lunch en het diner hetzelfde. Warm water om te douchen is er nauwelijks. Iedereen krijgt slechts een literfles drinkwater per dag. De wc's zijn smerig en moeten gedeeld worden met zeventig mensen. Ze leven met velen samen op een kamer, in de winter is het extreem koud, in de zomer extreem heet. In het kamp zijn dagelijks gevechten – Arabieren tegen Koerden, Afghanen tegen Syriërs, soennieten tegen sjiïeten, Syriërs onderling, ook de oorlog is het kamp binnengedrongen – met loden pijpen, messen of ander wapentuig. Ook seksueel geweld is aan de orde van de dag, voor vrouwen is het in het kamp structureel onveilig.</i></p> <p>ernstige trauma's oplopen, kind van tien jaar zelfmoord probeerde te plegen en dat dat geen uitzondering was, dat ze huidziektes oplopen, dat ze veel psychische problemen hebben. staat op de foto met een paspoort en een kapotte iPhone in de hand. werd opgepakt, gescheiden van zijn dochter. smeekt op Twitter om naar haar uit te kijken.</p>

	migranten en vluchtelingen in Libië migranten en vluchtelingen	worden opgesloten, afgeperst, gemarteld, verkracht, gedwongen te werken of verkocht als slaaf. Sommige mensen zijn gestorven van dorst, honger, eenvoudig te genezen ziektes, anderen zijn doodgemarteld of doodgeslagen terwijl ze als slaaf werkten. stelselmatige verkrachtingen van vrouwen in gevangenschap. worden als vijanden beschouwt.
17.	Syrische asielzoekers	positief over Nederland en verwachten te blijven. willen graag hun verhaal doen, willen graag Nederlanders deelgenoot maken van hun leven en van wat ze hebben meegemaakt. <i>de ondervraagde Syriërs waren gemiddeld een jaar onderweg, tijdens deze reis is driekwart van hen slachtoffer geweest van mishandeling, afpersing of schipbreuk, veel van hen kampen met psychische problemen, van wie ruim veertig procent als psychisch ongezond kan worden aangemerkt – vaak door een combinatie van wat ze meemaakten in de oorlog in Syrië, tijdens de vlucht en in een asielzoekerscentrum. Twaalf procent heeft betaald werk, vooral in lagere functies, met een geringe arbeidsduur en in tijdelijk dienstverband. Negentig procent is afhankelijk van de bijstand. staan aan het begin van hun integratie. De bereidheid bij de Syrische statushouders om mee te doen – meer dan zestig procent zegt ten minste wekelijks contact te hebben met Nederlandse vrienden of kennissen, bijna tachtig procent voelt zich hier thuis –, de taal te leren, een diploma te halen en te werken is groot. ‘Ze zijn zich aan het voorbereiden op hun verblijf in Nederland’. Meer dan negentig procent verwacht over vijf jaar hier nog te wonen. maken grotendeels hetzelfde proces door als andere vluchtelingen vóór hen. Een vijfde van de Syriërs is hoogopgeleid, een derde heeft hooguit basisonderwijs. Veel mensen worstelen niet alleen met psychische problemen, maar ook met de taal, met het contrast tussen hun positie in Syrië en die in Nederland en de bijkomende statusval en inactiviteit op de arbeidsmarkt. deze eerste generatie vluchtelingen komt nooit op het niveau van bijvoorbeeld arbeidsmigranten.’ <i>‘In eerste instantie zijn mensen blij om veilig te zijn, na de vlucht, na de oorlog. Maar na een tijdje blijkt dat Nederland toch ingewikkelder is dan men denkt, hoe moeilijk het is om onderwijs te volgen, werk te vinden. Dan volgt de teleurstelling.’</i> ‘Dat betekent dat Syriërs de komende jaren sneller zouden kunnen participeren in de Nederlandse samenleving’, ‘Ook al is dat nu nog niet zichtbaar.’ ‘Mensen zijn heel gemotiveerd, ze willen snel iets doen’ leren massaal de Nederlandse taal.</i>
18.	vluchtelingen, asielzoekers	geen enkele vluchteling wilde in Kroatië blijven. einddoel was het veilige en rijke West-Europa. staan op nominatie naar dit Balkanland te worden uitgezet. Bulgarije is ook een nachtmerrie voor vluchtelingen, met grenswachters die honden op ze af sturen, migrant hunters die binnenslippende vluchtelingen achtervolgen en aan de politie uitleveren en de vele opstandjes in propvolle, smerige opvangcentra.

	gezinnen	<p><i>Veel vluchtelingen zijn ervan overtuigd dat het wel snor zit met hun asielaanvraag als ze onderweg naar hun land van keuze nergens in de EU vingerafdrukken hebben laten nemen. Maar ook wie onder de radar weet te blijven, kan worden teruggestuurd. Probeer als asielzoeker maar eens uit te leggen hoe je Nederland bent binnengekomen zonder eerst door een andere EU-lidstaat te zijn gereisd. Dat lukt alleen als je de Nederlandse asielambtenaren ervan weet te overtuigen dat je met een boot via de Noordzee bent gekomen. In veel gevallen kom je daar niet mee weg.</i></p> <p>hebben recht op medische verzorging. ‘Zieke asielzoekers kosten een overheid handen vol geld’, ‘Die zijn ze in West-Europa natuurlijk liever kwijt dan rijk.’ worden vaak niet goed geholpen in het ziekenhuis. ‘Kinderen van asielzoekers moeten naar school kunnen. Maar niemand die hen helpt om een school te vinden waar ze terecht kunnen. Asielzoekers die zes maanden in de procedure zitten, mogen volgens de Kroatische wetgeving werken. Opnieuw niemand die deze mensen de weg wijst. asielzoekers krijgen niet waar ze recht op hebben.’ Niemand wil dat deze mensen hier zijn. De asielzoekers zelf niet en de Kroatische overheid ook niet.’ sfeer is ontspannen. hebben weinig verweer. móeten wel. verdwijnen uit de opvangcentra. vormen een bedreiging, mogen hun dossier niet inkijken.</p> <p>worden wel vaker uiteen gerukt. omdat mensen geen identiteitsbewijzen hebben om aan te tonen dat ze familie zijn. krijgen te horen een veiligheidsrisico te zijn.</p>
19.	danser Ahmad Joudeh, Ahmand (27)	<p>negentig procent van zijn inkomsten naar moeder die het verdeelt onder familie, vrienden, burens. pakt elke klus aan. Ook als hij er ver voor moet reizen, als hij te moe is of te veel pijn heeft. is een wonder en overkwam een wonder.</p> <p><i>Oudste zoon in een vluchtelingenfamilie, verwend door ouders, grootouders en familie, die apetrots waren op zijn muzikale talenten. Muziekles kreeg hij van zijn Palestijnse vader. Bij alle feesten en visites moest en wilde hij zingen of spelen. Tot hij de dans ontdekte en wist dat dat zijn roeping was. Begin van een verbeterde strijd, waarin iedereen, behalve zijn Syrische moeder, hem liet vallen: dans is schande, verwerpelijk. Zijn oorlog was dus al begonnen toen de burgeroorlog uitbrak. Ahmad, zachtvaardig, bleek een staalharde wil te hebben. Hij ging door, tegen zijn gewelddadige vader in, tegen de omgeving en uiteindelijk tegen IS. De jihadisten beloofden hem in zijn benen te schieten toen hij kinderen in de wijk dansles ging geven. Zijn reactie: hij liet in zijn nek ‘Dans of sterf’ tatoeëren als trots antwoord aan de fanaten, voor als die hem wilden onthoofden. moest zichzelf leren. dolgelukkig is dat hij in de wereld van zijn dromen is beland waar hij in vrijheid zijn roeping kan realiseren. Hij is onder gelijkgestemden, ze lachen en feesten. Hij doet de Academie, krijgt kleine rollen en maakt solo-choreografieën waarmee hij optreedt. Hij wordt bekend, danst zelfs een duet met zijn idool Roberto Bolle, waarbij Sting zingt. Maar onder de blijheid liggen zorg en verdriet om zijn familie en Syrië, geestelijke en lichamelijke pijn.</i></p>

		<i>Aangrijpend de scène waarin hij zijn gescheiden vader opzoekt in een azc in Duitsland: oudere man in stapelbed in een hal vol afgescheiden meermanshokjes. ‘Je bent beroemd.’ ‘Ja, door dans.’ ‘Daar zouden we het niet over hebben.’</i>
20.	mensen met psychische problemen, vluchtelingen Ramy Qudmany, een jonge Syrische animatiefilmmaker	werd goed voor gezorgd. eten nog het enige is waar mensen in zulke omstandigheden plezier aan kunnen beleven. Die omstandigheden zijn inderdaad erbarmelijk, zeker in de winter, zoals we zien in filmpjes die vluchtelingen met hun mobiels maakten. Ze komen gedeprimeerd aan, maar na eten, muziek en dansen voelen ze zich even een ander mens. op Lesbos gestrand en feitelijk gevangen. Zijn familie vluchtte naar Duitsland, hij werkte in Turkije. Zijn vader bleek ongeneeslijk ziek. Hij waagde de oversteek naar Griekenland om van daar ook naar Duitsland te gaan, al was het maar voor een afscheid. De boot sloeg om, hij redde een kind dat overleden bleek toen ze opgevist werden, hij kreeg geen toestemming voor een laatste bezoek, hij mag niet naar Londen waar een filmbedrijf hem graag wil hebben. Zijn leven staat stil. iemand als Ramy te ontmoeten, met wie het eenvoudig te identificeren is. En voor wie een oplossing gezocht moet, net als voor al die anderen die geen artistiek beroep hebben en die hun verhaal niet in het Engels kunnen doen.

Overview Discourse Segments per platform (*about themselves*), long quotes in cursive, occupations and other categorisations in bold

<i>OneWorld</i> article	Referring keywords	Fragments
1.	veertienjarige Miryam, de Afghaanse familie	Nu denk ik vaak dat ik beter daar was doodgegaan, want hier ga ik elke dag dood hadden een huis, alles verkocht, nu zitten we hier wanhopig, genegeerd, ongelukkig, maken zich zorgen “Het is onmenselijk wat ze ons aandoen”
2.	Journalist en schrijver Behrouz Boochani	“onschuldige, kinderen opsluiten en families scheiden” Verontwaardigd. worden afgeschilderd als gevaarlijke aanvallers die willen binnendringen. Als mensen zonder capaciteiten die alleen voor overlast gaan zorgen. alleen maar veiligheid zoeken. mensen, net als jij. We hebben verschillende persoonlijkheden en verschillende ervaringen. We luisteren naar muziek, we hebben families, geliefden. We zijn competent, we werken en zijn in staat bij te dragen aan de maatschappij.” zien me als vluchteling, niet romanschrijver weigert de rol te vervullen van ‘nederige gevangene die om hulp smeekt’
4.	Issouf uit Libië, Mike uit Gambia, Diop uit Eritrea, John, een jonge Somalier, Ali uit Somalië	Trots vertelt hij hoe hij in Italië als elektricien werkte. niet wist waar hij naartoe moest. Mensen zoals ik worden doodgeslagen alsof we vliegen zijn. De rest van mijn familie is nu naar Nigeria gevluht. kan zijn kind niet eens telefonisch spreken. <i>Als zijn leven niet in gevaar was geweest, was hij in zijn eigen land gebleven, zegt hij, waar hij een wasserette runde. “Niemand wil zijn huis verlaten, en ik hield van mijn stad. Maar in Afrika ben je niet vrij</i>

		<i>om jezelf te zijn. Als je een afwijkende religie aanhangt, of een andere seksuele geaardheid of politiek denkbeeld hebt, riskeer je de dood of een leven in de gevangenis.</i> ” Wordt op ons neergekeken, gebruikt voor zwaar werk. Opleiding aanbieden, zitten artsen en IT’ers tussen.
5.	Rahwa* (33) en Habtom Gebrekirstos (35)	maak me ontzettend zorgen. verhaal illustreert dit. vlucht poging mislukte, opgepakt, wilde niet in gevaar brengen, moest opgeven. Klaar met inburgering, geen opleiding. Stress, slaapt slecht, zit thuis.
6.	Aladin* (30), was in Marokko bankier , Nancy* (25) uit Libanon Jasmin* (37) uit Syrië, woont met haar man en drie dochters in Zaandam	acceptatie, teruggeven. deel zijn van de samenleving. Acceptatie, aanpassing en iets teruggeven. Mensen moeten regels accepteren. nieuw ben, geen Nederlander ben, dat mensen mij hier niet willen. zullen altijd Syriërs blijven. we zijn anders. inburgeringsbeleid werkt niet. vrienden die na twee jaar amper Nederlands spreken. sociaal en actief. dankt vooruitgang aan vrijwilligers. druk om snel werk te vinden.
7.	21-jarige Ghanees Mubarak 23-jarige Gifts Oyinlola uit Nigeria	leven is niet makkelijk, geen bescherming van binnenuit, veiliger. Het leven in Europa valt tegen, anders dan voorgesteld. “Italië is een kloteland. Ze beloven me hier van alles, maar er komt nooit iets van terecht. Ik hoor van vrienden dat het in Noord-Europa beter is. Ik hoop dat ik daar binnenkort ook heen kan.” nauwelijks idee hoe zijn toekomst eruitziet. niemand die me kan helpen, kan nergens heen. zwanger, in afwachting. behandelen me goed.
8.	Saïd uit Guinee	neemt alle tijd om zijn verhaal in uitstekend Frans te vertellen. zocht overal werk maar ik kon niets vinden. <i>werden gedwongen om zwaar werk te doen en daarna hebben ze ons zonder water en eten achtergelaten in de woestijn. Het was de hel. Ik dacht eraan om terug te keren, maar de verhalen van vrienden die Europa al hadden bereikt en een beter leven hebben, hielden me gemotiveerd. Uiteindelijk heeft de Algerijnse politie ons gered.</i> ben ontsnapt. viel ten prooi. moeten ons niet. hebben ze ons meermaals aangevallen met messen. kamp drie keer in de fik gestoken, twee keer is het totaal afgebrand. We zijn alles kwijtgeraakt. kan wel een verblijfsvergunning aanvragen, maar dat wil ik nu niet eens meer na hoe we behandeld zijn. heeft mij er steeds vanaf geslagen.
9.	Muzzafar Jaafar (35)	<i>Denken en discussiëren over maatschappelijke onderwerpen, daar houd ik van. Sociologie en politicologie zijn dan ook mijn lievelingsvakken. Voordat ik kon studeren moest ik mijn eerder behaalde diploma Politicologie aan de Universiteit van Erbil, Irak, laten omzetten. Het UAF [Stichting voor Vluchteling-Studenten UAF] heeft mij hiermee geholpen. Ik hoorde over hen toen ik nog in een asielzoekerscentrum verbleef. Ze hebben me advies gegeven. Het UAF heeft er in eerste instantie voor gezorgd dat ik kon studeren.</i> droom is om wethouder te worden. alleen hierheen gekomen, politieke problemen, vader vermoord. gesloten karakter, deel niet alles. focussen op studie, niet eenzaam. je moet hier iets opbouwen. staan voor mij klaar en helpen me bij een nieuwe toekomst.
10.	Iflah*, een 42-jarige Marokkaan	<i>“Ik begrijp dat iemand die zonder documenten binnen probeert te komen wordt teruggestuurd “Maar ik moet terug naar Italië, daar is mijn 15-jarige dochter. Mijn vrouw is nu hertrouwd, maar het</i>

	<p>Babak, christen uit Pakistan of Iran</p> <p>Javed, een Afghaanse jongen die politicologie heeft gestudeerd en heeft samengewerkt met een internationale organisatie in Zweden</p> <p>Farzad* die Iraans Koerdistan om politieke redenen verliet</p>	<p><i>kan me niet schelen, ik wil gewoon werken, leven en mijn dochter veilig houden.</i>”</p> <p>net aangekomen met vrouw en drie kinderen. willen graag verder, afgewezen.</p> <p>Verblijfsvergunning verliep, probeert terug te keren, anderen helpen.</p> <p><i>“Ik werkte met de Koerdische Democratische Partij als IT-specialist, en beheerde een netwerk om te communiceren met andere Koerdische groepen.”</i></p>
11.	Hazem Darwiesh	<p>zoektocht naar zichzelf en zijn plek in Nederland, vindt steun. verlegde je je aandacht van wat je had meegemaakt. Om rustig te worden. En om deze mensen en dit land te gaan vertrouwen. wilt over thuis nadenken, gehecht aan deze plek. verloren in een onbekend land, angstig. soelaas vinden voor je verwarring. onzeker, wanhopig en licht geërgerd. Toevlucht, ontsnapte. Glimlachte, mooie, trouwe, komt belofte na.</p>
12.	<p>Marwan woont in Amsterdam; oorspronkelijk uit de provincie Quneitra</p> <p>Lourans Issa, mensenrechtenactivist en lid van het Syrian Legal Network</p>	<p>waren voor deze wet alles al kwijt, eisten het huis van onze familie op. mocht niet baten, deelgenomen aan een vreedzame burgerbeweging. uit huis verjaagd.</p> <p>boos over de nieuwe wet. riskeert gearresteerd of ontvoerd te worden. <i>“Bovendien is er een grote kans dat er iemand in mijn huis zit. En ik heb geen middelen om die er dan uit te krijgen,” aldus Issa. Ik kom oorspronkelijk uit Kamishli in de provincie Hasaka, wat Koerdisch gebied is, en later heb ik in Aleppo gewoond. Maar voor beide gebieden geldt hetzelfde: mijn familie en ik zijn die huizen kwijt.”</i></p>
13.	21-jarige Malek* uit Damascus	<p>had zich het leven in Nederland anders voorgesteld, belande op straat. probeert zijn leven weer op orde te krijgen.</p>
14.	<p>WAH-woordvoerder Khalid Jone (36)</p> <p>Adam Adriss Yalya (26)</p> <p>Abdo Zegeria (24)</p> <p>Hassan Sharif Abdo</p>	<p>Staat te woord, praat niet meer met hen. heb ik respect voor.</p> <p><i>“Wij willen laten zien dat we aardig zijn en helemaal niet gevaarlijk. Zij zetten ons in een kwaad daglicht, om ons uit deze panden te krijgen.”</i></p> <p>recht op een woonruimte, ook zonder papieren. wilde onderhandelen.</p> <p>verbleef in Calais, was verschrikkelijk. <i>“Ik heb geen last van de politie hier, ze zijn relaxed, we drinken samen thee en koffie.”</i></p> <p>verblijft in een AZC en heeft vanwege medische redenen momenteel ‘uitstel van vertrek’ gekregen. zijn familie, probeert tevergeefs contact te leggen met zijn moeder. stress, niet lastig gevallen met bezoeken van het Centraal Orgaan Asielzoekers, VluchtelingenWerk, of de Dienst Terugkeer en Vertrek. gezellig, sceptisch over de media. <i>“Iedereen komt met mij praten en dan verdwijnen ze weer. Wat helpt het mij? Er verandert niks.”</i></p>
15.	Hazem Darwiesh	<p>blijft hem achtervolgen, deed zijn best alles te beantwoorden. telefoon, pen en papieren en zelfs je kruiswoordpuzzel van je worden afgenomen. wachten. <i>De prijs die je voor hoop betaalt is tijd, zonder te weten wanneer het wachten zal eindigen.</i></p> <p>voor het eerst voel je trots, tevreden met jezelf. vertelde alles, gaf antwoord op alles. in shock en sprakeloos. nooit over mijn homoseksualiteit gedacht als een keuze. sindsdien mijn hele leven met me megedragen. hoe kan iemand zijn eigen lichaam</p>

		ontlopen? <i>Wie kiest ervoor om homo te zijn in het Midden-Oosten? Het zou er zoveel makkelijker zijn om hetero te zijn. Wist deze ondervrager iets van het verdriet, de vermoedheid en de angst die ik gedurende mijn leven heb ondervonden door wat hij nu opvoert als een keuze?! probeerde mezelf te beheersen. vrees opnieuw te worden afgewezen. kunt niets doen. opnieuw verlies je je privacy. Ik word nog bijna elke nacht bezocht door de spookbeelden van mijn dagen bij de IND. Maar het is goed. Ik leef in vrede in Zwolle, zoals ik nu ook in vrede leef met mijn homoseksualiteit.</i>
16.	Azim (24 jaar) uit Afghanistan	moest Afghanistan verlaten, weet nog steeds niet of hij mag blijven. ouders bedreigd, zelf beschoten. besloot te vluchten, met pijn in het hart. dacht dat Europa een land was. asielaanvraag afgewezen, ze ontkennen het gevaar. veel vrienden vermoord. werkt fulltime, betaalt netjes belasting, vooruitzichten zijn slecht. kent nog niet veel mensen, wachten, kan situatie niet uitleggen aan ouders. moeder huilt dan van angst.

<i>De Correspondent</i> article	Referring keywords	Fragments
1.	<p>Ali, een dertigjarige Syriër uit Aleppo die in 2015 in Nederland aankwam</p> <p>Een andere respondent</p> <p>Samir, een jonge Syriër die gevlucht is uit een dorp in het uiterste oosten van het land, aan de grens met Irak</p> <p>de uit Deir ez-Zor afkomstige activist Karim (30)</p> <p>Massoud, een voormalig journalist uit de stad Raqqa</p>	<p><i>'Als je de oorlog niet ziet, dan voel je hem niet. En dan denk je dat alles in orde is. Maar dat is het niet. Wat er is gebeurd is niet juist. Niemand zou daar zijn ogen en oren voor moeten sluiten.'</i> <i>'Het was voor hen niet meer dan een van de vele krantenkoppen', 'Ze weten niet wat het betekent, wat voor gevolgen het heeft voor andere mensen.'</i> eerst liefdevol opgevangen. vergeten en depressief. oorlog gaat in de hoofden verder, moeten hun verhaal kwijt.</p> <p>had aandacht gevraagd, doet pijn. de oorlog zit heel anders in elkaar.</p> <p>Ervaarde hetzelfde. <i>'Ik zou maar één vraag stellen: waarom hielpen jullie het Vrije Syrische Leger niet eerder Assad te verdrijven? Waarom waren jullie zo laat?'</i> <i>'Ze geven niet om mij. Ze zullen niet luisteren.'</i> mogen niet kritisch zijn. wordt verwacht dat ik dankbaar ben.</p> <p>pogingen om steun te vinden in Nederland om Assad te stoppen. vond geen weerklank. kijkt alsof hij spoken ziet, pijnlijk om dat steeds opnieuw te moeten uitleggen. <i>Ik heb verhalen gehoord over mensen die levend onder hun huizen zijn begraven, maar niemand in Nederland heeft het over hen. Iedereen is alleen maar blij dat IS is verslagen.</i></p> <p>zegt het onverbloemd, slechte herinneringen. <i>Alles is vernietigd. Mijn stad is weg door jullie bommen. Maar ik heb alles gedocumenteerd, we hebben foto's en namen. Dan zeggen zij: 'Oké, misschien heeft de coalitie een fout gemaakt?'</i> <i>Maar een fout waarbij drieduizend burgers omkwamen!? Hoe kun je dat een fout noemen?'</i></p>
2.	Fares (26) in Beiroet	<p>Werkplek is mijn thuis, vergeet de tijd. <i>'Syriërs krijgen bijna nooit een arbeidscontract in Libanon. Daarvoor moet je baas financiële en juridische verantwoording voor je dragen, en er zijn maar weinig mensen die dat willen doen.'</i></p> <p><i>'Mijn Libanese collega's verdienen ongeveer drie keer zo veel als ik, terwijl zij minder werk verzetten. Ik heb het</i></p>

	Manar (24) in Amsterdam	<p><i>geaccepteerd.</i> 'durf niet over na te denken. samen zijn, compleet.</p> <p>zijn niet alleen via het scherm verbonden. ArchAngel staat symbool voor een spiritueel wezen, dat er volgens hen altijd is, ook in moeilijke tijden. hechte band met familie. <i>Discriminatie was voor Manar uiteindelijk de reden om Libanon te verlaten. 'Ze denken dat elke Syriër een oorlogsmisdadiger of verkrachter is', had hij ons verteld. 'Ze laten ons meer huur betalen en kijken ons met vuile blikken aan als ze ons accent horen. Er is zo veel haat.'</i></p>
4.	<p>Tewelde Gilemariam</p> <p>Tekleweini Tesfahiwet</p> <p>Mek (Mekonnen Ykeallo), Ethiopische Nederlander Mekonnen Ykeallo (52)</p>	<p>werkt vier dagen in de week, elektromonteur en gaat één dag naar het mbo. bezig met rijbewijs, zijn baas betaalt de lessen. vrouw en twee kinderen zijn uit Eritrea overgekomen. 'Mijn dochter is nog geen vijf jaar en zit nu al in groep 2', zegt hij trots.</p> <p>Kon niet komen moest werken. kreeg de baan via Ykeallo. hij is mijn alles.</p> <p>lacht om de loftuizingen. ontkent de problemen niet, maar zegt dat alle echtparen uit strenge landen het in Nederland moeilijk krijgen. <i>Hij zou het toejuichen als Nederlanders iets meer wisten van de achtergrond van Eritreeërs, zodat er meer begrip voor hen komt.</i> legt zich daar niet bij neer, wil liever oplossingen bedenken, ze beter begeleiden. zijn op de lange termijn dan beter geïntegreerd dan alle andere migrantengroepen.</p> <p>nam zijn taak serieus, richtte stichting op. vloeiend Nederlands. kende de Nederlandse cultuur zo goed dat hij binnen drie maanden slaagde voor de verplichte inburgeringscursus.</p>
5.	Leonard (34), elektricien	<p>durft het bijna niet te zeggen, maar houdt van Libië. weet niet hoe vaak hij in de gevangenis heeft gezeten, probeerde de oversteek te wagen. wilde niet naar Europa. vader vermoordt, ineens hoofd van gezin, moest kostwinner zijn. werden aangevallen, strandde, werkte in de mijn, met blote handen graven. accepteerde ons zwarten, had werk en papieren, was gelukkig. had nooit de droom naar Europa te reizen, te gevaarlijk, kon niet anders, was leven niet zeker. werd gearresteerd, vernederd, onderdrukt. Ik had geen enkel recht. <i>'Ik ben oprecht blij om terug te zijn. Al herken ik mijn thuisstad niet meer terug – de stad is zoveel gegroeid in de afgelopen tien jaar. Alles ziet er vreemd uit.'</i></p> <p><i>'Maar nu hoef ik niet meer rusteloos te zijn of gestresst, ik ben in mijn vaderland, dit is mijn thuis. Er gaat niets boven je eigen volk.'</i> kan de wereld aan door wat ik heb doorgemaakt, ben optimistisch over de toekomst.</p>
6.	<p>Ali Awadalla (21)</p> <p>Mohammad (26)</p>	<p>vindt het wel best, kan altijd binnenlopen bij de Syrische medebewoners. <i>Ali is net begonnen met een ICT-opleiding op het mbo. Hij heeft allerlei horecabaantjes gehad, leuk en aardig, maar nu wil hij verder. 'Ik heb een schoolleven gekregen. 's Avonds doe ik huiswerk en in het weekend ga ik sporten en ben ik met Ayla. Ik heb geen tijd meer voor andere dingen, net als de andere Syriërs. We werken of studeren, iedereen doet zijn eigen ding.'</i></p> <p><i>'Ik ben een Nederlander geworden', zegt hij erbij. Hij doet toegepaste wiskunde op de Hogeschool van Amsterdam. Twee jaar geleden zat hij nog midden in de inburgeringscursus en droomde hij al van wiskunde. Dat is dus gelukt. In september is</i></p>

		<i>hij begonnen en tot nu toe heeft hij alles gehaald. 'Ik moet de kansen pakken die ik krijg', zegt hij met gebalde vuist. heeft gewoonten overgenomen, deed het keurig op de Nederlandse manier. ze zijn er wel de warme Nederlanders. 'Syriërs houden hun deur altijd open', reageert Mohammad. 'We lopen in en uit bij elkaar.'</i>
7.	<p>Syrische Hanaa Subeh (37)</p> <p>echtgenoot Khaled (50)</p> <p>Dochter Salam</p>	<p>soms zo moe, overweegt te stoppen, houdt vol. Liep voor het eerst stage, straalt, kwam terug wat ze dacht te zijn vergeten. spannend, begreep het meeste, maar niet alles. <i>'Ik ben niet alles kwijtgeraakt in Syrië', zei Hanaa. 'Ik heb mijn hersens nog, mijn kennis, mijn ervaring en mijn dromen. Ik wil wat bijdragen aan dit land.'</i> deed er alles aan om toch arts te worden in Nederland. vrijwilliger, geeft advies aan vluchtelingen met medische vragen. Zonder werk kan ik niet leven.</p> <p>ontvluchtte een arrestatie. Je bent pas iemand als je werkt', zei Khaled. 'Ons gezin staat bij Nederland in het krijt.' was er van overtuigd dat hij snel een baan als computerdocent zou vinden. heeft die hoop laten varen. plan liep stuk bij gebrek aan voldoende startkapitaal. hernia, koerier voor zijn kinderen. <i>Waar hij trots op is? Dat hun kinderen vloeiend Nederlands spreken. Dat ze het goed doen op school. Maar vooral: 'Dat ik mijn gezin naar een veilige plaats in de wereld heb gebracht. Via internet hebben we contact met zoveel Syrische families die in moeilijke situaties leven. Die in tenten wonen. Van wie de vader gevangen zit. Dan mogen we ons gelukkig prijzen. Wij bouwen verder aan een nieuw bestaan. We zijn op de goede weg.'</i></p> <p>maakte indruk. schrijft ze haar verhalen liever in het Arabisch omdat ze daarin, zegt ze, 'voor haar diepste gedachten kan putten uit een rijkere woordenschat'. geschokt.</p>
8.	de Syrische Huda en Mahmoud Alrashed	<p>'Ja, het gaat héél goed.' Ze is blij dat zij en Mahmoud werk hebben, en dat ze steeds meer mensen in het dorp kennen. snapten niet hoe Nederlanders met elkaar omgaan. Glimmen leek een andere planeet. misten de gezelligheid, het idee dat ze deel uitmaakten van een gemeenschap. blij dat ze hier zijn. bleven mensen uitnodigen, raakten aan de praat. 'Het heeft tijd gekost', zegt Huda, 'maar nu durven ze bij ons te komen. Er is vertrouwen.' heeft begrip voor de afstandelijkheid in het begin. boden aan te helpen. 'We zijn wel moslims, maar allereerst zijn we mensen' het leven is nog maar net begonnen.</p>
9.	Syriër Omar Sbeini, Syrische kok	<p>begint zonder vrienden hier niets. verloren, in z'n eentje, kende geen woord Engels, laat staan Nederlands. niet verwacht. deed zijn eerste Nederlandse kennissen op. dreigde ook weer te verliezen, weigerde te gaan. prijst zich gelukkig. kostte hem en zijn gezin tijd en moeite om weer aan elkaar te wennen. Al die schrikbeelden zouden vervagen, zo gauw hij erin geslaagd was zijn vrouw en kinderen naar Nederland te halen. Dat hield Omar zich voor. En zolang hij bezig was met koken vergat hij alles en was hij zorgeloos. zachtmoedig. heeft zich door de gemeente nooit gesteund gevoeld. kon de brieven niet vertalen. werd één keer razend. 'Denk je dat ik een nummer ben', had Omar gevraagd. 'Heb je niet in mijn dossier gekeken?' Mensen behandel je zo niet. De kinderen, vertelt hij met trots, spreken inmiddels beter Nederlands dan hij. vertelt beeldend, ook op middelbare scholen, doet hem goed. Geen nachtmerries meer, geen tijd om te peinzen. was hem nooit gelukt zonder</p>

		kennissen en vrienden. Hij vindt het wonderbaarlijk hoeveel mensen hem onbaatzuchtig bijstaan. financieel onafhankelijk zijn was zijn doel. Omar is ontzettend trots op wat ze sinds zijn komst naar Nederland met zijn allen hebben bereikt
10.	Syrische journaliste Linda Bilal theaterdocent Abdelkader Manla uit Haarlem	veilig, gevaar voorbij, maar onzeker. lusteloos, geen vaste grond onder de voeten. Berichten in de media maken mij onzeker. vluchtte voor Assad, geen garantie ooit veilig in Syrië. druk om terug te keren neemt toe, onveilig gevoel. <i>Mijn lusteloosheid is verdwenen nadat ik heb opgeschreven wat er door mijn hoofd spookt. Misschien dwingt niemand mij terug te keren naar een land waar mij vrijwel zeker arrestatie en marteling wacht. Misschien is dat een apocalyptisch schrikbeeld.</i> <i>Het regime snoert kritische journalisten zoals ik het liefst de mond. In Nederland heb ik vrienden en vriendinnen. In Nederland vertrouw ik op het leven. Moet ik daar afstand van doen?</i> Hij zou terugkeer overwegen als het huidige misdadige regime ten val zou zijn gekomen, en alle buitenlandse troepen het land hadden verlaten, te beginnen met de Russische en Iraanse militairen. ondenkbaar.
11.	Hanan, een 38-jarige weduwe schrijver Kassem Eid	probeerde haar broer te overtuigen om in Libanon te blijven. contact met neef verloren, weet dat broer gearresteerd wordt. dochter kon drie jaar niet praten, angst voor gezondheid. maakt lange dagen in luiersfabriek. bereidt zich voor op het ergste: een gedwongen terugkeer naar Syrië. <i>‘We waren proefkonijnen voor de regering’ ‘Liever waagde ik mijn leven door te vluchten dan dat ik thuis vol lof moest gaan praten over de verzoening. Het was geen verzoening, het was capitulatie. En dat kon ik niet gaan verdedigen.’</i> ziet zichzelf niet teruggaan.
12.	Walid Sleman, een 33-jarige vader van vijf kinderen	wil aan het werk. zakt steeds, lukt niet te studeren, geen crèche voor zijn kinderen, loopt vast in de Duitse ambtelijke molens. leeft geïsoleerd, kan geen vriendschap sluiten, kan niet meedoen.
13.	Fatima, Syrische vrouw van 37	moeder, niet direct een economische pionier. doofstom. had voor de oorlog nog nooit gewerkt. zenuwachtig om contacten te leggen. bang dat ze haar niet zouden accepteren.
14.	Samar (39) student Engels Ayham (24)	maakt traditionele Syrische kleding. man wilde niet dat ze werkte. dwong hen, verbeteren. <i>Samar verkiest een zelfstandig leven in de stad boven een bestaan in een van de Jordaanse vluchtelingenkampen waar basisbehoeften zoals onderdak, voedsel en onderwijs vrij toegankelijk zijn.</i> <i>Het leven in de stad lijkt meer op thuis en geeft je de mogelijkheid zelf iets van je leven te maken, zegt ze. Terwijl een vluchtelingenkamp je het gevoel geeft dat je ‘niet meer leeft.’</i> droomt, wil eigen naaiatelier beginnen. <i>De tijd in Jordanië heeft me veranderd. Ik heb dingen over mezelf geleerd waarvan ik niet wist dat ik ze kon. Handel drijven, het maken van eigen producten, omgang met vreemde mannen. Dat wil ik inzetten voor mijn land.’</i> oorlog heeft de rol van vrouwen verandert. ‘Vluchtelingenkampen zijn gevangenissen, uitzichtloos. Je kunt er alleen maar wachten, maar je wacht op niets eigenlijk. Er is geen toekomst,’ wilde voorkomen, gemarteld, besloot hier niet te lang stil bij te staan. <i>Hij wilde zijn energie gebruiken om iets</i>

	<p>Eyad Ayoubi (32), medewerker van Souriyat Across Borders</p>	<p>van zijn leven te maken. Hij vluchtte naar Jordanië, ging aan de slag als schilder en verdiende binnen een jaar genoeg om aan zijn studie Engels te beginnen. Al heeft hij daar weinig aan. Als hij klaar is met zijn studie mag hij hooguit lesgeven in een vluchtelingenkamp, uitgerekend de plek waar hij niet wil zijn. Terugkeren naar Syrië is te gevaarlijk, maar in Jordanië voelt het alsof zijn leven stilstaat.</p> <p>organiseert hij bijles voor Syrische kinderen, bijscholing voor Syrische studenten, en helpt hij hen met het aanvragen van studiebeurzen. ‘We zijn allemaal Syriërs die zelf aan een oplossing voor onze problemen werken.</p> <p>‘Uiteindelijk willen we allemaal terug naar huis. Daar is ons leven, onze familie en vrienden.’</p> <p>‘Maar als we terugkeren, moeten we voorbereid zijn om ons land weer op te bouwen. Dat is waar we hier iedere dag aan werken.’</p>
--	--	---

<i>De Groene Amsterdammer</i> article	Referring keywords	Fragments
2.	Sahar, een vrouw uit Kabul	‘Overdag gaat het nog, maar ’s nachts zijn overal vechtpartijen, mijn broer werd laatst in zijn rug gestoken.’
3.	Koerdische schrijver Behrouz Boochani	zat gevangen, nu vrij. Doodmoe maar gelukkig. liet het voor altijd achter zich, niet iedereen kon ontsnappen.
6.	Ahmed – 21 jaar, uit Syrië met ouders en vier broertjes en zusjes	‘Maar families met kleine kinderen zoals wij konden natuurlijk niet de straat op’, ‘Veel te gevaarlijk met al die junks en dronken daklozen overal.’ mochten bijna niks meenemen, we zijn alles kwijt.
7.	De familie Yasin, een Syrisch gezin met acht kinderen tussen de twee en zeventien Mohammad Yasin moeder Roushin	vinden hun nieuwe woonplaats heel mooi. het gezin zelf wil vrij snel niet meer in de media verschijnen, uit angst voor repercussies voor familieleden die in Syrië achterbleven. ‘De mensen zijn hier aardig en behulpzaam, ik heb niet eerder zulke mensen ontmoet. Ze hebben me veel geholpen. Maar toch voel ik me hier niet thuis.’ laat weten dankbaar te zijn voor alles wat ze is gegeven: ‘Een rustig dorp, aardige burens. Maar ik hou ook van de stad.’
8.	de jongen, een zestienjarige vluchteling die een jaar in Nederland woont en net een persoonlijke crisis achter de rug heeft	besloot de woning te verlaten, wilde meer vrijheid. eerste school in Nederland voelde als een kooi. niet in staat onderwijs op maat te bieden, moest in een keurslijf. Mijn protest en leergierigheid werden verward met een psychische stoornis. En zo werd ik niet alleen thuis verkeerd begrepen, maar ook op school. leerde voor mezelf te zorgen. vraag waar ik geen antwoord op durf te geven, durf droom niet uit te spreken. sceptisch, moe en radeloos. <i>als deze publicatie verschijnt heb ik net mijn laatste tentamen gehaald (internationale politieke economie) voor de masteropleiding politicologie aan de Universiteit Antwerpen. Daarnaast leef ik mijn droom: schrijven en nadenken. Ondenkbaar in mijn wildste dromen aan tafel tegenover mevrouw Van Schaick. aan mezelf te danken, keihard gewerkt. Voor het eerst voelde ik dat er iemand was die voorbij het label ‘kansloze vluchteling’ keek en in staat was om mijn ambities te zien. Ik wil met haar reflecteren op haar rol in mijn lange, persoonlijke reis van verloren vluchteling naar</i>

		<p>burger. In mijn wereld bestond alleen het mbo, ik kende het onderwijssysteem in Nederland niet, en wist dus niet dat er zoiets als het vwo bestond.</p> <p><i>‘Kijk mij recht in de ogen’, zegt zij streng. Ik blijf naar de grond staren; uit beleefdheid en ontzag voor haar durf ik haar niet recht aan te kijken. Cultuurverschil. Maar zij wil contact maken, zij wil mij zien. Als ik haar tien jaar later Marieke mag noemen en haar moeiteloos recht in de ogen kijk, zie ik een heldin die haar heldenstatus voortdurend ontkent. Gelukkig ben ik een schrijver geworden, en geen politicus. Want het is de taak van schrijvers onzichtbare helden in het zonnetje te zetten. Lang leve onzichtbare helden die met een kleine blik, een klein gebaar, ons leven ten positieve veranderen.</i></p>
9.	<p>Abdul, Syrisch, vluchteling in een ESTIA-appartement in het centrum van Athene, en heeft met zijn vrouw en vijf kinderen Grieks asiel gekregen vader van een familie, bij elkaar drie tentjes vol, komen uit Palestina</p> <p>Khatab Aljanabi, is Koerdisch Iraakees, en zegt dat hij ooit op Lesbos voor de ngo Movement on the Ground van Johnny de Mol werkte</p> <p>Een jezidi-vrouw met behuild gezicht</p> <p>man met prachtige blauwe ogen roept in opmerkelijk bekakt Engels</p> <p>Een man</p>	<p>jongste kind verloren. bang voor geweld. als we met z’n allen de grens oversteken, zelfs met vrouwen en kinderen, zullen politie en leger hardhandig ingrijpen.’ Wat ze moesten doen als ook zij na de zomer hun ESTIA-woning zullen verliezen wist hij niet. En hij wilde er nog niet over nadenken.</p> <p><i>toont röntgenfoto’s van zijn ruggenwervels. Doordat hij door Israëlische soldaten is gemarteld heeft hij blijvend letsel. Hij heeft een document van de UNHCR dat hem als torture victim erkent. Het mag allemaal niet baten. Hij krijgt geen voorrang, en ook geen medische zorg, terwijl hij vergaat van de pijn. ‘We zijn al vanuit Athene tot hier gekomen. We kunnen niet anders dan net als gisteren nog een keer proberen naar de grens te lopen’, zegt hij zachtjes. Is hij niet bang voor de kleintjes als het straks weer uit de hand loopt? Hij haalt zijn schouders op, wat hem duidelijk pijn bezorgt. ‘We zullen niet voorop lopen. Maar we gaan wel lopen. Juist voor de kleintjes. Juist voor hen.’</i></p> <p><i>‘We willen allemaal weg. We zijn hier veel te lang. Het kan zo niet langer. Niemand kan ons nog stoppen’, gevlucht, bijna met een dodelijke afloop, snel werk gevonden. keerden terug naar Irak, met de dood bedreigd, vluchten weer, kwamen niet verder dan Griekenland. Zijn familie, inmiddels ergens in een kamp in de buurt van Athene, vond het een kansloos plan, die idiote grensoversteek. Maar Khatab wilde koste wat het kost meelopen, hoe kansloos het ook was: ‘Ik moest iets dóen, ik kon niet meer wachten.’</i></p> <p>vertelt het tegendeel van wat we op tv hebben gehoord en gezien: ‘We deden niets, helemaal niets, en toen schoot de politie zomaar traangasgranaten op ons af.’</p> <p>‘Zo is het. Pas daarna liep het uit de hand. Pas daarna zijn we met stenen gaan gooien.’</p> <p>‘We zijn mensen. We zijn geen dieren. Welk recht hebben ze ons zo te behandelen? Waarom? Waarom? Waarom?’</p>
10.	<p>Mirjam, Afghaans en alleenstaande moeder van drie schoolgaande kinderen</p>	<p>stress. ‘Het is uitstel van executie. Straks staan we met onze kinderen buiten. En wat dan? Hoe moeten we eten? Waar moeten we slapen?’ heeft geen werk, spreekt nog steeds geen Grieks. reistijd te lang. <i>De getraumatiseerde kinderen hebben ook veel liefde en aandacht nodig. En ook zij spreken nog geen vloeiend Grieks, want ze hebben nauwelijks contact met Griekse kinderen. ‘We meenden dat we er goed aan hadden gedaan te kiezen voor asiel in Griekenland en niet verder te dromen over Duitsland, Nederland, Scandinavië’, zegt Mirjam. ‘We dachten</i></p>

	<p>Mirjam en de twee andere moeders, een Afghaanse en een Irakees-Koerdische</p>	<p><i>aan onze kinderen. Die wilden we het eindeloos wachten op asielpcedures voor andere EU-landen besparen.'</i></p> <p><i>'We kregen eindelijk rust. Het heeft lang geduurd voor we ons een beetje veilig voelden. Sinds kort plasten de kleintjes 's nachts niet meer in bed. Niemand heeft ons verteld dat dit zou gebeuren. We zijn wanhopig', vertelt Mirjam. 'We proberen het voor de kinderen te verbergen, maar op school hebben ze het van andere jongens en meisjes gehoord. Nu zijn 's ochtends de lakens van onze kleintjes weer nat. Moeten we nu toch verder naar het noorden vluchten? Maar hoe dan?'</i></p> <p>oversteek was hels, kinderen zaten met gaffertape vast aan hun moeders. groep was kwetsbaar, werden snel naar het vasteland gebracht en opgenomen. appartement aangeboden.</p>
11.	<p>Jibu en Fernando, twee twintigers uit Senegal en Guinee ik (Kiza Magendane)</p> <p>Mamadou Lamine Cisse, een Senegalese jongeman, woont nu acht maanden in Rome</p> <p>Moustapha</p> <p>Aliou Omar</p>	<p>zijn gestrand. Italianen zijn racisten.</p> <p>uitgenodigde vluchteling. Ondanks wat nare ervaringen ben ik goed ontvangen, leef een Europese droom. In de elf jaar dat ik in Nederland woon heb ik een schild om me heen gebouwd. Ik werd zelfs blind voor racistische opmerkingen, die ik vooral als dom beschouwde. Ik wilde het feest niet verpesten, maar wilde erbij horen.</p> <p>moeten verder leven, geen andere keuze. <i>'Deze man heeft ooit een normaal leven geleid. Maar hij kreeg zijn contract niet verlengd en nu is hij hier op straat geëindigd. Echt waar, wij Afrikanen denken niet na over morgen. Ik zeg altijd: nu ben je nog jong en heb je kracht. Er komt een moment dat je geen kracht meer hebt. Je moet in morgen investeren.'</i></p> <p>heel moeilijk, geen verblijfsvergunning, werken zonder salaris, machteloos. <i>'Je kunt niet naar de politie want je hebt geen papieren. Daardoor was ik toen ik hier kwam voorbereid op het systeem hier. Arabieren zijn erger dan Italianen. Er zijn veel overeenkomsten, maar hier kun je tenminste een document krijgen.'</i> is van plan te integreren. spreekt overduidelijk beter Italiaans en beklaagt zich over landgenoten die hier al langer wonen maar geen woord Italiaans spreken. vastberaden zijn nieuwe thuis te maken, ontkent de problemen niet. vindt dat je er het beste van moet maken. <i>'Ik zeg altijd: wij hebben geen eten of huis nodig. Wij willen papieren. Wij willen een baan.'</i></p> <p><i>'Dit is toch geen leven? Dit is toch geen Europa?'</i> is lovend over Nederland. <i>'Daar word je als mens behandeld. Je krijgt zakgeld, waardoor je de bus kunt betalen en mensen niet lastig hoeft te vallen.'</i> blijft negatief over Italië. Ze houden niet van ons.</p> <p><i>'Je moet het doen met wat je hebt'</i></p> <p><i>'De mensen hier kijken neer op Afrikanen', 'We moeten er goed uitzien en laten zien dat de beschaving uit Afrika komt. Dat je niets hebt betekent niet dat je er onverzorgd moet uitzien.'</i> oudste van de groep, spreekt het beste Frans. klaagt. <i>'Economische oorlog is nog gevaarlijker dan een oorlog met kogels. Je sterft zonder het door te hebben. Wij zijn gekomen om terug te eisen wat Europeanen hebben gestolen in Afrika',</i></p>

	32-jarige Joseph uit Ethiopië, die sinds drie dagen op het Termini-station sliep.	<p>‘De ene keer delen ze koffie met jou en de volgende dag vind je je foto terug op Facebook waar ze opscheppen dat ze jou koffie geven’ het leven bevindt zich op straat. Voor mij is dat het leven.’</p> <p><i>al een paar weken werkloos en kon daardoor zijn kamer niet betalen. Het enige wat hij nog had was een plastic tasje met een deken erin. ‘Het valt vandaag best mee’, zei hij nadat ik hem vroeg hoe hij het volhield. ‘Maar gisteren en eergisteren was het erg koud.’ Hij wilde liever niet naar het opvanghuis van Charitas en andere instellingen. ‘Het zit daar ook vol. Waarom denk je dat al deze mensen hier slapen? Bovendien moet je daar met onbekenden een zaal delen, dat is niet prettig.’ Zijn hoop was om een nieuwe baan te vinden. ‘Dan kan ik mijn eigen huis betalen.’</i></p>
12.	<p>Ahmad (38)</p> <p>Isa (niet zijn echte naam),</p> <p>De 23-jarige Yusef Abdullah</p>	<p>wil wel praten, maar niet onder zijn eigen naam. had een dijk van een reden om te vluchten. had een vrij hoge positie, wilde de Taliban geen voorrang geven, kreeg doodsbedreigingen. Hij is, ook in het veilige Nederland, nog steeds verschrikkelijk bang. ‘Volgens mijn vrienden is het levensgevaarlijk om met journalisten te praten.’ IND geloofde verhaal niet, geen asiel. snapt het niet. ‘Ik had in Afghanistan een auto, een goede positie, veel geld. Dat laat je toch niet achter als er niets aan de hand is?’ <i>vreest voor de Taliban aan het bewind. ‘Ik weet niet wat ik moet doen.’ Echt een leven opbouwen in Nederland kan hij niet, misschien zelfs nooit. De kans dat hij opgepakt en teruggestuurd wordt is reëel. En dus leidt hij net als tienduizenden Afghanen in de EU een ondergronds bestaan, zonder opleiding of werk, zonder toekomst. Het is zwaar, zucht hij. Toch wil hij koste wat het kost blijven. Alles beter dan Afghanistan.</i></p> <p>kwam als veertienjarige in 2011 naar Nederland ,wil niet zeggen waarom hij vluchtte. wil niet dat Afgaanse overheid weet waar hij is. kreeg een negatieve beslissing. ‘Volgens de IND had ik niks te vrezen en kwam ik uit een veilige provincie.’ besloot te vertrekken, kreeg vluchtelingenstatus.</p> <p>kwam in mei 2018 naar München. maakte geen schijn van kans. woont vooralsnog in azc, weinig hoop dat hij mag blijven. bang om teruggestuurd te worden naar Bulgarije.</p>
13.	<p>Hassan, 27-jarige Syrier</p> <p>Syrische vader</p> <p>Ali (25) en zijn jongere broer</p>	<p>‘We are living in the European Union, living in Somalia’. probeert brood te bakken.</p> <p>dochter ziek, komt niet aan medicijnen, moeten een dag in de rij staan om dokter te zien.</p> <p>kregen te horen dat er geen plaats was. <i>We kregen enkel een deken. We kochten zoals iedereen een tentje voor tien euro in de Chinese supermarkt. We leefden maanden in het bos naast het kamp, maar zo’n tent houdt de koude, de regen en de wind niet tegen. In de winter hielden we het niet meer. We trokken in een container, maar de politie kwam ons er met geweld verjagen. Twee neven van me werden gearresteerd en bleven drie maanden lang in de gevangenis, zonder proces.</i>’ onzekerheid houdt hem wakker. broer wel al asiel gekregen. ‘Ik begrijp er niets van, en niemand vertelt me iets’, gefrustreerd.</p> <p>stress. ‘Samos is de hel. De omstandigheden hier had ik me in mijn ergste nachtmerries niet kunnen voorstellen.’ trekt het niet meer, is wel wat gewend. tien toen het Amerikaanse leger zijn</p>

		<p>stad bombardeerde. Daarna jarenlang sektarische conflicten. <i>Op zijn achttiende raakte hij gewond door een autobom. Toen viel IS binnen. Hij praat er niet graag over. Telkens als het over Irak gaat, begint hij nerveus zijn knokkels te kraken. 'In mijn stad is er niets meer. En toch is het hier erger. In Irak voelde ik me tenminste als mens behandeld. Hier leef ik in een gevangenis. Ik had nooit het gevoel dat ik psychologische hulp nodig had, tot nu. Maar er is een wachtlijst van maanden.'</i></p> <p>'Nog erger dan de problemen in het kamp is de discriminatie', zegt Ali. 'Veel shops en restaurants weigeren ons iets te verkopen. Iemand zei me: "Ga van dit eiland, we willen je hier niet."' "</p>
14.	<p>Syrische Uday (24), alumnus van HackYourFuture en nu assistent-leraar in de React-klas</p> <p>Sima (28), uit Syrië</p>	<p><i>sliep nauwelijks, zijn huiswerk deed hij 's nachts. Nu werkt hij bij Booking.com in Amsterdam en woont in Hilversum. Geef mensen een kans, kijk naar wat iemand kan doen.'</i> Hij kwam in juni 2016 naar Nederland, nu na twee jaar kan hij zichzelf onderhouden, betaalt hij ruim belasting aan de samenleving. <i>'Ik heb vrienden, geef hier les. Nu is het gelijkwaardig. Ik voel me geen vluchteling meer.'</i></p> <p>'We willen onszelf ontwikkelen', 'We willen hier in Nederland iets opbouwen.'</p>
16.	<p>een vrouw in Moria</p> <p>Aesa Oso, 23 jaar, Syrische vluchteling uit Raqqa</p>	<p>'For God's sake help us', 'Help de vrouwen, help de mannen, help de kinderen.'</p> <p><i>zat 'twee jaar en een week' – hij telde de dagen – vast op Lesbos; acht dagen in sectie B, zijn zus in sectie A, daarna vroeg hij overplaatsing naar een kamp voor families. Zijn leven bestond uit wachten op ID-kaarten, paspoorten, afspraken met de asielloketten, heen en weer reizen naar de politiebureaus in Athene en Mytilini. Een week geleden kwam hij aan in het Student Hotel in Amsterdam, waar hij ook een baan aangeboden heeft gekregen. 'Eindelijk', zucht Aesa, 'kan ik iets doen' – alhoewel, hij heeft een dag eerder gehoord dat in Nederland zijn werkvergunning is geweigerd.</i></p>
17.	Wasim Arslan (28)	<p>jong, energiek en creatief. Zijn passie is muziek en hij houdt van organiseren. huis en textiel fabriek van zijn familie verwoest, verloor vrienden. We hebben veel achter ons' 'Dat zij gewoon naar me luisterde, dat ze wilde weten wie ik was. Dat was zo belangrijk.' opgevangen in Rosmalen, gebeurde niets. wachten dreef hem tot wanhoop. <i>Op elk initiatief kreeg hij consequent een negatieve reactie. Hij wilde iets doen en reisde regelmatig naar Amsterdam. Hij kreeg er vrienden die hem zelfs een stage aanboden bij een productiebedrijf. Hij nam dat contract mee en vroeg aan het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) of hij naar Amsterdam mocht, daar kon hij beginnen met iets te leren. Maar de medewerkster gaf geen permissie, gooide het contract op tafel en riep: 'Hou op over je talenten.'</i></p> <p><i>besloot op eigen houtje naar Amsterdam te gaan. Daar vond hij zelfstandig onderdak (bij Herman, die reageerde op een Facebook-oproep en die later een goede vriend zou worden), volgde een businesscursus, ging verder met zijn muziek. Alles wat dicht bij zijn passie lag, alles om iets op te bouwen. Vanaf dat moment ging het beter met Wasim. 'Ik kreeg positieve reacties op mijn plannen', zegt hij enthousiast. 'Dat is echt speciaal. We bekeken mijn situatie. Ik voelde weer kracht en</i></p>

		<p><i>energie. Ik kon weer denken: keep it up.’ Naomi en jobhunter Annabelle keken samen met Wasim naar zijn dromen en mogelijkheden. ‘Ze lieten zien hoe ik een stap kon zetten, zochten mee naar werk en studie. Ze namen me serieus.’</i></p> <p>organiseerde een Syrisch festival, het allereerste in Amsterdam, om mensen ‘mee te nemen naar Syrië’ met muziek, kunst, eten, optredens. groot succes. deed alles zelf, merkte dat hij kennis miste van de regels, van subsidies en vergunningaanvragen in Nederland. stage bij een filmtheater waar hij juist die kennis zou kunnen opdoen. Nu organiseert Wasim daar een Arabisch filmfestival. Hij heeft tal van ideeën, oude films die hier nog nooit vertoond zijn, gecombineerd met live optredens. ‘Hier halen ze het beste uit je’, zegt hij trots.</p> <p>studie business te beginnen aan de Hogeschool van Amsterdam. <i>In Aleppo studeerde hij management, maar dat kon hij niet afmaken. ‘We hebben veel gaten in ons hart’, zegt hij. ‘Door wat we verloren, ons huis, de familie, de herinnering, ons verleden, onze toekomst, ik voel stress, ben moe. Die gaten hebben tijd nodig om te genezen. We need to take care of the heart.’ Hij legt zijn hand op zijn hart. ‘Integratie is belangrijk’, zegt hij dan. ‘Niet alleen voor vluchtelingen, voor iedereen, elkaar accepteren, samen een toekomst vormen en er het beste van maken.’</i></p>
18.	<p>Iraakse Kmal (31) en zijn vrouw Lajan (28) en zijn zoontje Duhon (4), het gezin</p> <p>Salah (37)</p> <p>Seve (38), Jezidische</p>	<p>heeft niet meer spullen, overleeft. niet de eerste keer dat ze in Kroatië zijn. zaten dagenlang vast in de modder zonder dat iemand zich om hen bekommerde. lukte om de grens over te steken. <i>Lajan was uitgeput. Zoontje Duhon sprak nauwelijks nog na alles wat hij had gezien en meegemaakt. Gelukkig kon Kmal onmiddellijk aan de slag in het bedrijf van zijn neef dat goederen importeert uit China en het Midden-Oosten. De neef regelde ook een prachtig appartement en liet dat op zijn kosten inrichten met Ikea-meubelen. De reis naar Zweden had het gezin al het spaargeld gekost. Denken aan de ouders, broers en zussen die in Irak waren achtergebleven, deed te veel pijn. Naar televisiebeelden van het kapotgeschoten Mosul kijken durfden ze niet. Maar hé, ze hadden het gehaald. Eindelijk kon hun nieuwe leven beginnen.</i></p> <p><i>Lajan moest terug naar Kroatië. Ze had daar door het IOM vingerafdrukken laten afnemen, zeiden de politiemensen. Lajan ontkende, maar niemand in Zweden die naar haar wilde luisteren. Kmal: ‘Het was uitgesloten dat mijn vrouw alleen zou vertrekken.’ Twee dagen na het politiebezoek zaten Kmal, Lajan en zoontje Duhon in het vliegtuig naar Zagreb.</i></p> <p>ging mis, in tranen. We smeekten de Zweden om te mogen blijven. We waren niemand tot last en verdienden onze eigen boterham. Tevergeefs.</p> <p>was in Syrië schilder. in gebrekkig Engels, moest vluchten toen het leven daar onhoudbaar werd. We voelden ons er thuis. De kinderen gingen naar school en leerden Duits. Tot we afgelopen november werden opgepakt en binnen een dag op het vliegtuig naar Zagreb zaten. We begrijpen er niets van. Waarom mochten we niet in Oostenrijk blijven?’</p> <p>kan elk moment bevallen van haar vijfde kind. <i>‘Elke avond huil ik mezelf in slaap’, zegt Seve met een zachte stem. ‘Zeven maanden woonden we in Duitsland. Toen kwam het bericht dat</i></p>

	<p>Vader Shamo (39)</p> <p>Sulaiman (34) uit het Noord-Iraakse Sinjar</p>	<p><i>we terug naar Kroatië moesten. Alleen mijn dochter Bousra (20) mocht blijven. Waarom weten we niet. Ik maak me vreselijk zorgen om haar. Ze is helemaal alleen achtergebleven in Beieren en spreekt geen Duits.</i></p> <p>nutteloos, ‘Niemand van mijn familie woont nog in Irak. Ze zijn allemaal op de vlucht of vermoord.’</p> <p>zag zijn familie uit elkaar vallen. <i>Samen met zijn vrouw en drie kinderen werd hij zes maanden geleden uit Duitsland weggestuurd. ‘Op een ochtend werden we opgehaald door de politie. Mijn moeder van zestig jaar mocht wel in Duitsland blijven. Ik bel bijna dagelijks met haar. Als ik een kans zie om terug te keren naar Duitsland zal ik niet aarzelen.’</i></p>
--	---	--